

1806.

Den 25 Maj 1ste Huwelijkse Kondiging te Bellingeweer
Pieter Pieters J. m. geboortig en woonachtig op Leigtenborg
onder Bellingeweer, en Gwelke Renquiers J. D. geboortig te
Wetsinge en woonachtig op Leigtenborg onder Bellingeweer
2de den 8, en 3de den 15 Junii, En alhier getrouwd den 22 Junii.

BOEREN en BUNDERS

van 1806 tot 1987
in de voormalige kerspelen
Bellingeweer en Wetsinge

Bewerking Mr G. P. Lugtenborg

I. WETSINGE

INHOUD

ten geleide	2
handleiding	3
kerspel Wetsinge	7
- behuizingen no 1 - 13	
- kaart I algemeen 1832 na pag 7	
- kaart II huizen 1832 pag 9	
- kaart III algemeen 1987 na pag 39	
- kaart IV Meeden 1987 pag 41	
dorp Wetsinge	43
- behuizingen no 14 - 33	
- kaart Va 1832 pag 44	
- kaart Vb 1987 pag 45	
index	79
bijlagen:	84
- schoolmeesterrapport <u>Wetsinge/Sauwerd</u>	
- Sauwerd:	
~~kaart VIa dorp~~ 1832	
kaart VIB dorp 1987	
kaart VIC kerspel 1832 huizen	
kaart VIa kerspel 1832 algemeen	

Het WETSINGER MAAR, vanouds de grens tussen de voormalige Kerspelen van Bellingeweer en Wetsinge....

Waar het Maar in het oosten op de Oude Ae en in het westen op het Oude Diepje uitmond, worden twee boerderijen gevonden:

I de boerderij "Luchtenborg" onder Bellingeweer, waar van ong.1660 tot 1818 Pieter Pieters Lugtenborg en zijn voorouders geleefd en gewerkt hebben.

Een van zijn nakomelingen, Kornelis Pieter Bouwman, beheert aldaar tot op heden het bedrijf.

II de plaats, waar Geeske Rengenijs Hoeksema, echtgenote van Pieter Pieters werd geboren en waar zij vanaf 1818 gewoond hebben. Klaas Pieter Mulder had tot 1965 als laatste nakomeling de leiding van het bedrijf in handen.

Sinds kort draagt de boerderij als naam "Mulderheert".

Op 22 juni 1806 huwden Pieter Pieters Lugtenborg en Geeske Rengeniërs Hoeksema elkaar te Bellingeweër; zij overleden resp. 15 mei 1833 en 1 februari 1834, beiden te Wetsinge.

Bij het onderzoek naar hun nakomelingen - in 1895 mocht een genealogie gereed komen - werd ik op het spoor gezet van tweeërlei informatie over de ingezetenen van de kerspelen Bellingeweër en Wetsinge:

= 1806 "De Registers van vaste goederen in het Dorp Wetsinge" evenals die betreffende Winsum werden op het Rijksarchief te Groningen aangevonden; de laatsten zijn ook opgenomen in het onvolprezen "Winsum - Gedenkboek 1982". Het is een kohier van omslag over de ingezetenen, met vermelding van de "in de directe belasting getekende" behuizingen en het aantal bijbehorende grazen land.

= 1832 "De Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel" en het daarmee corresponderende "Minuutplan", zoals deze berusten op de Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers te Groningen. Ook hier ontmoet men bij name de bewoners van behuizingen en gebruikers van exact opgemeten en genummerd land.

Beide jaren markeren die van het huwelijk van Pieter en Geeske. Het lag voor de hand om met behulp van beide bronnen uit te zoeken, te midden van wie zij gedurende hun huwelijk in Bellingeweër en Wetsinge geleefd en gewerkt hebben.

Het werd uitgezocht maar van het een komt het ander: wie waren nadien woonachtig op de onderzochte plaatsen en plekken? Ook dit werd nagetrokken met, wat Wetsinge betrof, een stapje terug naar 1793. Het resultaat ligt voor U.

Het is een beperkt resultaat: in het navolgende vind U in wezen slechts een uittreksel uit de kadastrale en notariële bescheiden zonder het verhaal. Tenzij men tussen alle namen, data, nummers etc. verhalen leest! Ze vragen dan om een nadere concretisering en daarmee om een óók door U - vroeger of later" - in te stellen onderzoek naar de wederwaardigheden van Uw "plek" van wonen of afkomst.

Tegenover allen, die in functie of persoonlijk zo spontaan behulpzaam waren met het verstrekken van informatie - waarvoor hartelijk dank! zou het niet correct zijn, indien zij op een afronding van het onderzoek naar mijn plek moeten wachten. Vandaar nu dit geschrift. Enige werden daaraan toegevoegd.

G.P.Lugtenborg

Zwolle, 15 februari 1988

HANDLEIDING

Uitgangspunten voor de oriëntatie zijn:

- = de grens van het kerspel Wetsinge, zoals deze in de Historische Atlas van B.W.Siemens aangegeven is. Het aldus begrensde gebied bestrijkt goeddeels de kadastrale sectie A van de gemeente Adorp; een aantal zuidelijk aan het Wetsinger Maar gelegen kadastrale percelen liggen binnen het kerspel Sauwerd.
- = de behuizingen, die binnen deze begrenzing op het kadastrale minuutplan 1832 worden aangetroffen, ook voorzover zij nadien werden gesloopt, herbouwd en "verplaatst". De later bijgekomen behuizingen worden eventueel zijdelings vermeld.
- = de perceelgrenzen en -nummering van 1832. Splitsing of samenvoeging in later jaren, met wijziging in de oppervlakte, werden niet nagetrokken. Voorzover dit de herkenbaarheid van de huidige situatie in de weg staat, wordt daarin o.a. door toevoeging van recente kadastrale kaarten voorzien.

Momentoornamen:

- 1806 - genoemd Kohier heeft een vervolg in 1810. Hierin zijn de namen van eigenaren en bekleemde meijers vermeld en m.n. door de laatsten bewoonde genummerde huizen en gebruikte grazen land. NB: in Bellingeweer gold als maat 1 gras = 0,46 hectare. Eveneens in Wetsinge.
  - 1832 - het jaar van de in de inleiding genoemde start van het Kadaster. Men vindt hierna achter dit jaar in de tweede kolom vermeld:
    - = het nummer van het zgn. leggerartikel (1a).
    - = het bebouwde perceel daarachter vermeld
    - = daaronder de overige percelen en de totale oppervlakte.
- De oppervlakte en de aard van de afzonderlijke percelen is terug te vinden in het percelen-register.

De "verkrijging" kan betreffen:

- = De "volle" eigendom, inclusief het recht van beklemming of wel "het eeuwig durend zakelijk gebruiksrecht tegen betaling van een vaste jaarlijkse huur". De eigenaar kan het verkregene zelf bewonen en gebruiken; hij kan het goed ook verhuren of verpachten.
  - = De eigendom "in beklemrechtelijke zin": de eigenaar heeft dan met de beklemeijer te maken, die het geschetste gebruiksrecht heeft en dit ook mag vervreemden.
- Indien niet anders wordt vermeld, mag bij een verkrijging aangenomen worden, dat het daarbij om het beklemrecht handelt.

De titel van verkrijging wordt aangegeven met:

- = de datum van de notariële acte
- = daarna het nummer, waaronder betrokken notaris in de lijst hierna voorkomt.
- = daarna twee getallen. Het eerste betreft het deel van het kadastraal register van overschrijving, het tweede het nummer waaronder de acte daarin is overgeschreven. Staat voor beide getallen "na" vermeld, dan betreffen zij resp. het standplaatsnummer van de notaris en het nummer, waaronder aldaar de acte werd geregistreerd.
- = een jaartal alleen betreft een acte, waar de volledige gegevens reeds op een corresponderende plaats zijn vermeld. In het andere geval betreft het een kadastraal dienstjaar, dat later kan liggen dan het jaar van de feitelijke verkrijging.
- = een datum met vermelding van romeins cijfer wijst op een zgn. verzegeling, voorkomend in het rechtelijk archief van voor 1811.

Enige afkortingen: x - geboren; x - overleden; oo - gehuwd; kk - kinderen;
lb - landbouwer; lgbr - landgebruiker; Be - Bellingeweer; Wi - Winsum;
We - Wetsinge

NOTARISSEN

1. Mr H.van Bolhuis te Winsum ,Leens
2. Mr H.H.Brongers te Winsum
3. Jhr. Mr S.M.S.de Ranitz te Winsum
4. Jhr.Mr C.de Ranitz te Winsum
5. Jhr.Mr S.M.S.de Ranitz te Winsum
6. Mr W.Laman Trip te Groningen
7. Mr A.J.van Royen te Onderdendam
8. Jhr.Mr W.F.J.du Peyrou van Breugel te Winsum
9. Mr H.R.Trip te Middelstum
10. Mr E.J.Hekman te Bedum
11. Mr C.E.Wijnoldi Daniëls te Winsum
12. Mr M.A.Hibma te Leens
13. Mr E.W.Bouwman te Bedum
14. Mr A.Wiertsema te
15. Mr A.Muntinghe Cleveringa te Appingedam
16. Jhr.Mr E.T.van Starckenborgh Stachouwerte Groningen
17. Mr D.H.Knol te Winsum
18. Mr H.J.Hoenders te Winsum
19. Jhr. Mr H.Trip te Groningen
20. Mr H.R.J.van der Veen te Groningen
21. Mr R.Brongers te Winsum
22. Mr L.H.Ages te Leens
23. Mr A.M.Vroom te Appingedam
24. Mr D.van Rooyen te Leek
25. Mr H.van Marle te Middelstum
26. Mr H.Kooy te Middelstum
27. Mr H.R.Jonker te Ezinge
28. Jhr.Mr J.W.Quintus te Groningen
29. Mr J.J.Pathuis te Onderdendam
30. Mr S.van Meerten te Onderdendam
31. Mr H.Vroon, Amsterdam
32. Mr J.van der Berg te Oudshoorn
33. Mr A.H.Werumeus Buning te Uithuizen
34. Mr H.W.Hoving te Onderdendam
35. Mr. P.Brongers te Winsum
36. Mr L.F.Coolman te Eenrum
37. Mr K.R.Dijkhuizen, Groningen
38. Mr J.R.Bakker te Loppersum
- 39.Mr H.H.Broekema te Haren Gr.
- 40.Mr L.A.M.ten Brink
- 41.Mr J.T.W.Reiling,Leens
- 42.Mr N.van Hasselt,Groningen

PERCELEN sectie A Gem.Adorp, volgens de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafel 1832

kolom 1 : perceelnummer

kolom 2 : oppervlakte van het perceel

kolom 3 : aard van het perceel; w - weiland; ww - weiland als weg; wa - water;
 b - bouwland; bw - bouwland als weg; g - gebouw(en); s - schuur;
 e - erf; t - tuin; bo - boomgaard; k - kerk(hof).

1	24290	w	55	9240	w	109	11620	w	159	7940	w	212	370	t	270	4210	wa
2	20060	w	56	490	g	110	12540	b	160	9520	w	213	400	g	271	17970	b
3	15360	w	57	1640	t	111	10240	b	161	9160	w	214	250	t	272	1310	b
4	1200	w	58	7680	w	112	770	g	162	10620	w	215	220	g	273	3430	wa
5	13160	w	59	16820	w	113	1750	b	163	10840	b	216	12040	w	274	370	g
6	13150	w	60	15480	w	114	1570	b	164	18050	b	217	12050	b	275	4960	w
7	18600	b	61	20230	w	115	13160	w	165	15680	w	218	11680	b	276	17530	w
8	21040	b	62	9010	b	116	12700	w	166	10380	w	219	13910	b	277	26720	b
9	4250	w	63	13970	b	117	10770	w	167	8050	b	220	21310	w	278	18830	w
10	6250	b	64	16850	b	118	7950	w	168	19580	b	221	20330	b	279	10760	b
11	13200	w	65	17700	b	118a	7140	b	169	16480	w	222	12860	w	280	21160	w
12	14130	b	66	15120	b	119	14380	b	170	19280	w	223	3740	w	281	27670	b
13	22030	b	67	12090	w	120	860	b	171	18130	b	224	690	w	282	18470	w
14	19040	b	68	1210	b	121	1500	b	172	15950	w	225	770	w	283	21450	w
15	13010	w	69	280	g	122	570	b	173	610	t	226	1630	b	284	16690	w
16	19530	w	70	19600	w	123	890	g	174	500	g	227	1810	g	285	13820	w
17	18320	w	71	11580	w	124	10370	w	175	7540	w	228	10480	b	286	15860	b
18	We.Maar		72	13370	w	125	19100	w	175a	6750	w	229	22480	w	286a	14139	b
19	10080	w	73	14240	b	126	19350	w	176	18670	w				287	17880	b
20	14920	w	74	1330	s	127	8600	w	177	10620	b				288	13940	b
21	14680	w	75	2910	bw	128	13870	w	178	22290	b	236	7240	w	289	10570	b
22	13010	w	76	1320	g	129	9540	w	179	8440	b	237	16350	b	290	25010	w
23	17300	b	77	840	b	130	260	ww	180	10310	b	238	19620	w	291	11600	b
24	1220	b	78	1390	t	131	510	ww	181	13670	w	239	8570	b	292	14090	w
25	1920	bo	79	17590	w	132	19620	b	182	610	g	240	10610	w	293	11660	w
26	1830	g	80	11450	w	133	12700	w	183	770	t	241	4550	b	294	11810	w
27	5900	b	81	10310	w	134	14620	w	184	320	g	242	18810	w	295	14660	w
28	6140	b	82	20370	w	135	6310	w	185	590	t	243	24530	b	295a	16150	w
29	19910	w	83	7370	w	136	5950	w	186	380	g	244	10780	b	296	3410	tbo
30	9640	w	84	18280	w	137	22060	w	187	370	g	245	25070	w	297	1280	w
31	8830	w	85	2760	w	138	22700	w	188	360	g	246	12100	b	298	750	g
32	11940	w	86	22820	b	139	24280	b	189	9330	w	247	10510	b	299	w.	Maar
33	28990	b	87	20440	w	140	24730	w	190	13170	b	248	13180	w	300	44100	b
34	16870	w	88	810	ww	141	950	b	191	15490	b	249	750	g	301	1830	e
35	16040	b	89	11950	w	142	1440	g	192	12660	b	250	490	t	302	1220	g
36	6820	b	90	9640	w	143	290	b	193	5000	b	251	190	g	303	gem.weg	
37	16200	b	91	15620	w	144	22460	w	194	5000	k	252	700	t	304	18080	w
38	9720	b	92	2420	w	145	16570	w	195	5000	g	253	260	g	305	22310	w
39	11380	b	93	27050	w	146	15160	w	196	5000	t	254	900	t	306	21660	b
40	23440	b	94	8720	w	147	13400	w	197	5000	br	255	220	g	307	16530	w
41	29640	w	95	22960	w	147a	14100	w	198	7690	w	256	320	t	308	11090	w
42	22200	w	96	2570	ww	148	30130	b	199	210	g	257	300	g	309	27900	w
43	23350	w	97	2300	wa	149	16020	b	200	960	t	258	1630	w	310	29600	w
44	Oude AE		98	3740	t	150	21160	b	201	1370	b	259	3110	t	311	8400	w
45	16130	w	99	1660	g	151	12890	w	202	5350	w	260	1120	bo	312	8140	w
46	10650	w	100	7450	w	152	24860	w	203	15350	b	261	1120	g	313	5660	w
47	18490	b	101	1510	w	153	10630	w	204	14150	b	262	1120	g	314	18040	b
48	14510	w	102	10740	w	153a	11400	w	205	12160	w	263	460	g	315	15250	b
49	18650	b	103	13990	w	154	11950	w	206	460	g	264	390	ww	316	9540	b
50	15570	w	104	17280	w	154a	13500	w	207	1510	t	265	5310	bo	317	16270	b
51	1570	b	105	14630	w	155	12100	w	208	380	g	266	820	g	318	20160	b
52	13369	b	106	17970	w	156	13330	w	209	700	bo	267	1210	t	319	21470	b
53	16020	w	107	15430	b	157	14430	b	210	100	ww	268	11050	b	320	20120	b
54	6240	w	108	17480	w	158	16490	w	211	400	g	269	50700	b	321	20820	w

RANDOM GROOT en KLEIN WETSINGE

<u>adres</u>	<u>perceel en bewoner 1832</u>	<u>bewoner 1987</u>	<u>no</u>
Oosterlaan 2	172 Jibbe Derks van de Laan	Arend Schaap	1
Meedenweg 5	142 Roelof Siemens van der Wal	Wolter Dirk Henk van der Reijdt	2
--	69 Pieter Damsté	gesloopt	2a
Oosterlaan 4	150 nog niet bebouwd	Meindert van <u>Eizenga</u>	2b
Meedenweg 3	123 Klaas Jans Moorlag	Ekke Jan van der Laan	3
Meedenweg 1	112 Klaas Jans Moorlag	Pieter Boersma	4
Meedenweg 2	76 Jan Klaassen de Jonge	Hendrik Wijtze Dijkstra	5
Meedenweg 5	56 Roelf Sjoerds van derLaan	familie Prins	6
Oudeweg 1	26 Jacobus CrantzenThemmen	Johannes Kooistra	7
--	274 eign.Johannes Bebingh	gesloopt	8
Oudeweg 2	268 nog niet bebouwd	Garbrand Bakker	8a
Prov.Weg 21	99 Roelf Klaas Sikkens	Ir Jacob Gezienus Bakker*	9
Prov.Weg 36	266 Nicolaas Copeus Bolt	Tonnis Danhof	10
Karspelweg 35	304 Willem Rengeniens Hoeksema	Anne Elmer Ebbinge	11
Prov.Weg <u>36</u>	298 Pieter Pieters Lugtenborg	Jan van Dorp	12
Karspelweg 35	227 Jacob Raangs van der Molen	Thomas Pieter Faber	13

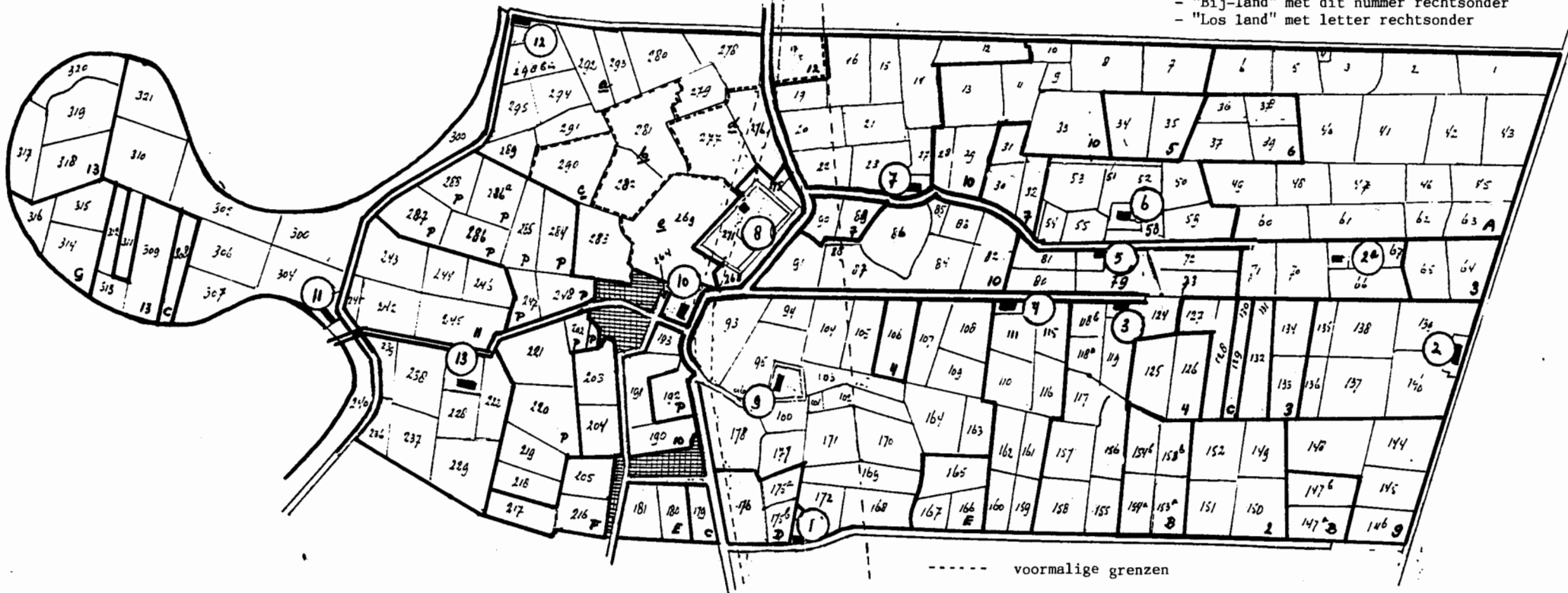
* Bedrijfsleider fam.D.Wouda

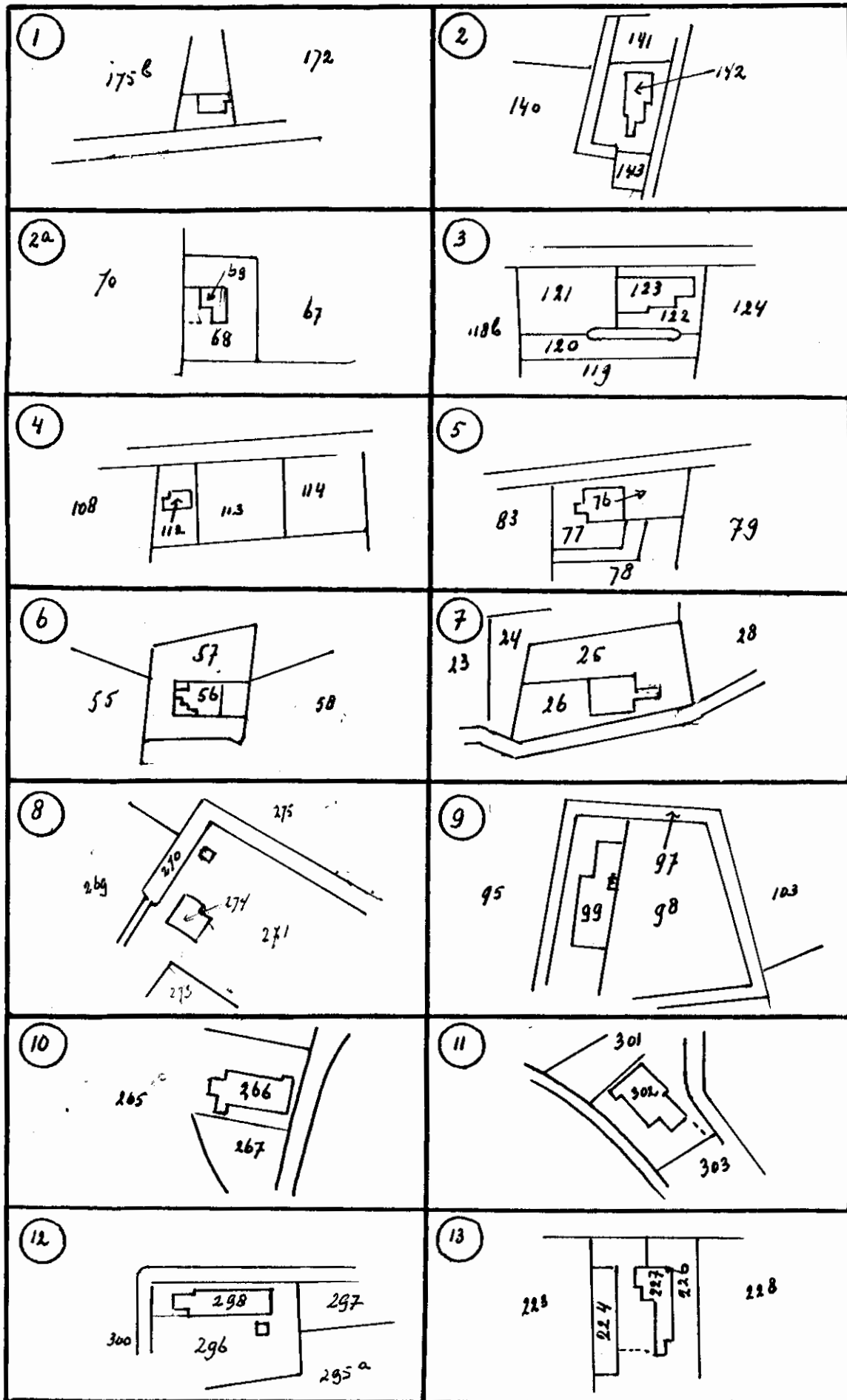
1. Derk Jibbes van der Laan
 2. Roelof Siemens van der Wal
 2a. Ds Pieter Damsté
 3. Klaas Jans Moorlag
 4. Klaas Jans Moorlag
 5. Jan Klaassen de Jonge
 6. Roelf Sjoerds van der Laan
 7. Jacobus Crantzen Themmen
 8. Johannes Bebing
 9. Roelf Klaassen Sikkens
 10. Nicolaas Copeus Bolt
 11. Willem Rengeniërs Hoeksema
 12. Pieter Pieters Lugtenborg
 13. Jacob Raangs van der Molen
- A. Anne Pieters Kruizinga, Bellingeweer
 B. Ds Theodorus Fredericus Uilken, Loppersum
 C. Kornelis Willem Brands, Sauwerd
 D. Pieter Cejus Kruizinga, zie no 14
 E. Tjaard Rengeniërs Hoeksema, zie no 30
 F. Lucas Jans Teerling, zie no 18
 G. Okke Everts Medema, Garnwerd
 P. Land Pastorie Wetsinge

— grens percelen

— grens landgebruik - "Hoofd-land" met omcirkeld nummer
 - "Bij-land" met dit nummer rechtsonder
 - "Los land" met letter rechtsonder

1832 - Bebouwingen rondom Wetsinge

1796/1802	geen vermelding	-	
1806	Derk Jibbes	-	behuizing no 1
1810	Derk Jibbes, arbeider		met heem
1832	Derk Jibbes van der Laan	-	1a 88 perc 172/173
1843	10.2 - 2 - 25/57 verkrijgt Jibbe Derks van der Laan oo Eltje Geerts ~~Werkema~~ uit scheiding met Aaltje Derks oo Jan Pieters Schuitinga, kleermaker te Tinallinge en Jan Derks, schoenmaker te Sauwerd-		o.11.10
1872	12.12 - 3 - 299/203 verkrijgt Geert Jibbes van der Laan, arbeider oo Elizabeth Margaretha Vink, uit scheiding met weduwe Eltje Werkema, Grietje Jibbes oo Berend Gerrits Lijnema, dagloner te Obergum, Harmke Jibbes oo Pieter Gerrits Lijnema, dagloner te Obergum en Derk Jibbes, dagloner te Sauwerd.		
1889	1.3 - 3 - 417/73 verkrijgt Nanko van Kampen, dagloner oo Aaltje Drent van Geert Jibbes van der Laan.		
1918	6.4 - 4 - 630/137 verkrijgt Gerrit van Kampen van Ellerhuizen, dagloner oo Frouktje Kraaima, uit scheiding met Anna van Kampen oo Albert Boerema; Jan van Kampen, dagloner te Ellerhuizen; Jacob van Kampen, dagloner te Emmen; Grietje van Kampen, dienstbode te Wetsinge en Antje van Kampen, huishoudster te Sauwerd		
1963	4.6.1958 - 17 - 1590 verkrijgt Kornelis Arwert, slager te Sauwerd oo Geertruida Dijksterhuis, voor rekening van Jan Aries Arwert, veehouder; deze verkrijgt definitief 20.8.1963 - 5 - 1736/105.		
1968	3.7 - 5 - 1955/61 verkrijgt Jan Harmanus Teeninga, timmerman te Sauwerd		
1971	14.12 - 5 - 2147/46 verkrijgt Johannes Teeninga, timmerman te Sauwerd, oo Janna Kruizinga		
1972	28.6 - 5-2187/92 verkrijgt Marius Willem Beukema, vertegenwoordiger, oo Alberdina Roelfina Sipkes.		
1974	2.8 - 37 - 2409/64 verkrijgt Helenius ten Have, afwerker gasleiding, oo Aaltje Klazina Sikkens.		
1987	9.6 - 18 - 4036/3 verkrijgt Arend R Emmelt Schaap, machinebankwerker oo Gretha Henderika van der Vaart		

1796 Sijmen Roelfs	28 gr
1802 Sijmen Roelfs wed.	47 gr
1806 Hindertje Simens, wed Simen Roelfs	Behuizing no 2 26 gr 17 gr aan oosterlaan
1810 wedw Sijmen Roelfs boerinne	
1832 Roelof Siemens van der Wal	1a 150; perc. A142. A135/143 A149/152 A126 20.92.30 ha 1832 A149/152 naar 2a
1836 21.12-1-50/14 verkrijging door Evert Hendriks <u>Medema</u> oo Anje <u>Cornelis</u> Havinga.	
1882 13.5-3-368/44 verkrijgt Hendrik Everts Medema oo Trijntje Venhuizen, uit scheiding met Grietje Everts M oo Okke van der Werf, 1b te Wetsinge; Jantje Everts M oo Jan Haan, 1b te Vries; Geertruid Everts M, weduwe van Johannes van der Werf; Aries Groenveld, voogd over Dieuwerke, kind van Hilje E Medema + en Albert Groenveld; Berend Groenveld, 1b te Bedum oo Anje Groenveld.	1857 A 129/130 van Kornelis Willem Brands. 1896 muurinscripties
1925 25.3 - 4 - 699/28 verkrijgt Mello W. Stuivinga, graan- handelaar oo Geziena J. Bos (later gehuwd met Mr J. Feitsma) de volle eigendom van Evert Medema, 1b te Wetsinge en Siert Medema, 1b USA.	
1950 8.9 - 5 - 1399 /4 verkrijgt Jacob Slopsema, sedert 1926 pachter, oo Marieke Broekema, van fam. Feitsma.	
1958 28.2 - 5 1582/33 verkreeg Klaas Werkman oo Jantje Oosterhuis. De volle eigendom verkregen 1.5.1974 - 5 - 2379/75	1974 A129/130 naar no 2b
1974 1.5 - 5 - 2379/78 <u>verkoop van het land</u> ;	1974 A135/140 A126 naar 4; zie kaart IV
1977 15.7 - L.A.M. ten Brink - 2769/71 <u>verkoop behuizing</u> aan Wolter Dirk Henk van der Reijdt oo Berendina Mosterd.	1977 A141/143 naar 2

1796		
1802	Geen vermelding.	
1806	In acte 26 11 1828 "getekend no 2a".	
1810	Wellicht stichting na 1810.	
1832	Pieter Damsté, predikant te Wetsinge Sauwerd, oo Roelina Roelf Derks de Jonge; verkreeg 26.11.1828 - 1 - na 13/3200 van Klaas Ates Leesting; tijdstip van diens verkrijging onbekend, doch vòòr 1816.	1a 33;perceel A69 A66/71 5.98.80 ha
1855	12.7 - 6 - 120/430 verkrijgt Roelina Diederika Damsté, minderjarige, in scheiding met Johannes Jacob Damsté, predikant te Koekange; Bartold Roelf Damsté, predikant te Wilsum; Albertus Damsté, proponent te Groningen en Hendrik Damsté, candidaat.	1869 A66/71 naar no 5 Kort daarna sloping op A69
1869	6.2 - 7 - 248/85 verkrijgt Jan Roelfs Sikkens oo Geeske Gaayes van Maren van de fam. Damsté.	
1891	Tjaard Jacob de Boer	zie no 5
1906	Wibbe Pieters Kampinga Hendrik Wijtze Dijkstra Doekel en Bintje Dijkstra	
1982	Ekke Jan van der Laan	1982 A66/70 naar no 3; zie kaart IV

1796		
1802		
1806		
1810		
1832	land bij Roelf Siemens van der Wal	zie 2
1852	6.9 - 1 - 95/82 verkrijgt Roelf Klaassen Sikkens oo Grietje Jans Koning	7.49.30
1866	8.12 - 8 - 228/189 verkrijgt Okke Jans van der Werf oo Grietje Everts Medema van wed.Grietje Koning	1866 A149/152 uit no 2; stichting op A152
1894	7.2 - 9 - 450/78 verkrijgt bij executie Derk Woldring van Wed. Grietje Everts Medema; Evert Okkes, horlogemaker te Obergum; Jan Okkes, 1b te Wetsinge; Antje Okkes, huishoudster te Thesinge, Jannes Okkes, bakkersknecht te Assen en Hindrik Okkes	1966 A147 147a van erven J.C.Wiersema*. 1974 A129 uit no 2 1987 A129 naar no 3; zie kaart IV.
--	Pieter van <u>Eizenga</u> oo Aaltje Jantiena Wolthuis pachter.	1987 A175 176 van G.G.Vonck Cleveringa*
1951	24.4 - 3 - 1415/100 verkreeg na pachtperiode Meindert van <u>Eizenga</u> oo Jantje Marchina Feddes van erven Woldring (Roelf, industrieel; Dieuerke, wed.van G.Wibbens; Eisse, predikant; Anje oo L.Wie- ringa; Anje, Pieterke en Reinder, onderwijzer.	1987 A175 176 naar no 9; zie kaart IV.

*perc.147/147a en 153ab/154ab.

1832 Theodorus Frederikus Uilkens, pred.te Loppersum

1834 Verkrijging door no 3; 153ab/154ab aldaar tot op heden.

147/147a verkocht in 1866 aan

- Jantje Sikkens oo Anne van der Molen te Wetsingege; daarna:

- Sietsko M.Luitjens, houthandelaar te Groningen,

- Albertus Wiersema; daarna van diens erven

1966 3.10 - 5 1896/149 naar no 2b.

*perc.175,175a,176

1832 Pieter Cejus Kruizinga, bakker te Wetsinge; no 14

1873 Gerrit Gaayes van Maren, 1b onder Sauwert; via verervingen

Grietje Gezina Vonck-Cleveringa te Oostum

1986 Verkrijging door 2b

1987 2.11-18-4096/51 door no 9 ;tevens ruiling in sectie A Adorp:
perc.1 2 en 3 naar 9; 4 en 5 naar 2b).Zie ook kaart IV.

*perc.106

1832 Harm Jan Moorlag; no 3.

1866 Hendrik Wolt te Wetsinge

1916 Mendelt Tillema te Wetsinge

1930 Markus Knorringa, koopman Uithuizermeeden

1939 Aldert Nienhuis, slager te Haren Gr.

1941 Luitje Bolhuis oo Wubbigje Bakker, Haren Gr. Van diens erven:

1986 2.5-39 -3872/28 verkrijging door 9. Zie ook kaart IV.

1796 Hidde Jurjens	39 grasen
1802 Hidde Jurjens	41 grasen
1806 Jan Klaassen Moorlag	huis en erve no 3
1810 Jan Klaassen Moorlag	met 22 grazen; voorts
	4 gr tWv huis
	6 gr tOv huis
	7 gr aan de Ae
1832 <u>Jan Klaassen Moorlag</u>	1a 104;perceel A123
	A117/123 133/134 155/158 106
	17.99.00ha
1832 20.4 - 2 - na 12/2513 verkrijgt	1834 A147/147a 153/154a*
Harm Jans Moorlag oo Trientje Jans Datema	van Ds T.F.Uilkens,
resp. Geertruida Klaassiena van der Zwaag	Zie onder 2b.
uit scheiding met Klaas Jans (verkrijgt opbrengst	
levende have) en Albert Jans (<u>verkrijgt no 4</u>).	
1837 6.2 - 2 - na 3076/3077 verkrijgt	
Eilke Klaasens Haan oo AnnechienSikkens Oosterhof	
van weduwe H.J.Moorlag; Klaas Jans Moorlag en	
Olchert Jans Datema, voog resp.toeziend voogd	
over minderj. kind van Trientje Jans Datema.	
1866 31.1 - 8 - 222/102 verkrijgt	
Hendrik Eilkes van der Laan oo Willempje Iwema;eerder	
oo Geertruida Klaassen van Huizen; van:	
wed Annechien Sikkens Oosterhof;	
Aaltje oo Wessel Jan Visser, schoenmaker te Wetsinge;	
Martje oo Hendrik Weseman, eerder met Kornelis de Goed,	
voogdes over mj. Eilke, Aafke en Jan Cornelis de Goed;	
Klaaske oo Albert Dijkstra, 1b te Rasquert;	
Jan, 1b te Wetsinge	
Sikkelina oo Rammelt Hendriks Hommes, bakker te Zuidwolde	
1918 4.10 - 4 - 634/88 verkrijgt	
Klaas van der Laan oo Liefke Wiersum, uit scheiding met	
Elizabeth Hendriks van der Laan oo Wibbe Kampinga,	
bakker te Obergum; Elena Hendriks van der Laan oo E.Kwant,	
rijksambtenaar; Arnoldus van Dijken, wedn.Renske Hendriks'	
van der Laan.	
1922 23.9 - 5 - 634/88 verkrijgt als enig erfgenaam	
Hendrik van der Laan oo Antje de Vries.	
Wed.Antje de Vries verkrijgt 6.12.1956 -	
1958 1.9 - 10 1595/65 Ekke Jan van Der Laan	1974 A125/126 uit no 4
oo Catharina Huinder	1982 A64/69 124 127/128
Beklemming afgekocht in 1982.	131/132 uit no 5
	1987 A129 uit 2b
	Zie kaart IV.

1796 Klaas Drewes	24 grazen
1802 Klaas Driewes	24 grazen
1806 Klaas Drewes	huis en erve no 4 24 grazen
1810 Klaas Drewes, boer	onder no 18 vermeld; 4 wordt niet genoemd; 18 twee maal; zie aldaar
1832 Jan Klaassen Moorlag. Hij had 30.5.1812 - 2 - na12/105 verkregen van Klaas Drewes Oudman	1a 104; perceel 112 A110/116 159/162 125 10.90.40 ha
1832 20.4 - 2 - na12/2513 verkreeg Albert Jans Moorlag oo Grietje Jans Groenwold uit scheiding met Klaas Jans, 1b te Saaxum en Harm Jans; Klaas krijgt opbrengst van levende have; <u>Harm verkrijgt no 3.</u>	
1855 20.11 - 7 - 124/19 verkrijgen Reina Alberts Moorlag en Alberdina Alberts Moorlag oo Evert Klaassen Koolman te Sauwerd van weduwe Grietje J. Groenwold	
1882 23.1 - 3 - 366/45 verkrijgen gebr. Piccardt: Coenraad Hendrik, predikant te Adorp; Herman Hendrik, burgemeester van gem. Adorp; Nicolaas Lambertus, predi- kant te Schermer van Evert K. Koolman	over evt. verhuur geen gegevens.
1895 16.12 - 3 - 463/55 verkrijgen Herman Garmts Bouwman oo Biefke Freerks Ruitinga	
1927 tot 1936 Albert Oosterhuis pachter; oo Aaltje Pesman van Leegkerk	
1935 19.2 - 4 - 769/4 verkrijgt Pieter Boersema, z.b. te Onderdendam oo Antje Heersema van erven Bouwman: Aafke oo Geert Draaijer, 1b te Oude Pekela; Geertje oo Jan Draaijer, idem; Garmdina wed. van Jacob Vos, 1b te Grootegast; Freke, wed. van Gerrit Kamphuis te Sauwerd	
1942 11.6 - 4 - 823/21 verkrijgt Hendrik Boersma oo Martje Zeldenrust uit scheiding met Trientje Boersma en Cornelis Boersma, molenaar Wetsinge	
1964 14.5 - 5 - 1582/33 respectievelijk 12.9.1974 - 11 - 2446/ 56 verkrijgt Pieter Boersma oo Wietske Jonker. Voorts verkrijging 1.5.1974 - 5 - 2379/75	1974 A126 135/140 uit no 2; zie kaart IV 1974 A125/126 naar no 3 zie kaart IV
* <u>Los land</u> perceel 165/167 eigendom van E. Dijk te Sauwerd; eerder o.a. van R.W. Hoeksema, zie 20; Joh. J. Oomkes, zie 23/24; Kornelis Harms Wijringa v.d. Molen, 1b Sauwerd; Anne v.d. Molen te Sauwerd; S.M. Luitjens te Groningen; fam. Huinder te Sauwerd.	A165/167 gepacht

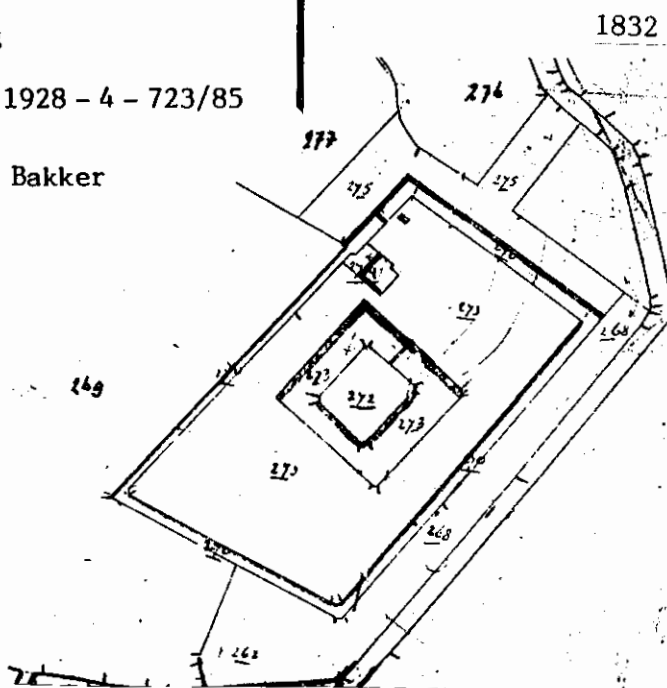

1796 Klaas de Jonge	42 grazen
1802 K.J.de Jonge	36 grazen
1806 Klaas Jans de Jonge	huis en erve no 5 25 grazen 12 grazen
1810 Klaas J.de Jonge, boer	
1832 Jan Klaassen de Jonge oo Anje Symons Hoving	1a 69;perceel A76 A34/35 A72/81 124 11.74.32 ha
1848 13.3 - 1 - 62/45 verkrijgt Jacob Klaassen Wieringa oo Grietje Jans Groenwold, wed. van Albert Jans Moorlag (zie 4) van kinderen Jan K.de Jonge: Klaas; Barberdina; Anje oo Geert Gerrits de Vries, dagloner te Zamen; Trientje oo Pieter Berends Oudman; Keersina, dienstbode; voorts Ewold Heeres Heersema als voogd over Sijmen, Jan Jacob en Anna.	1869 A66/71 uit no 2a
1856 29.1 - 7 - 124/8 verkrijgt Jan Roelfs Sikkens oo Geeske Gaaijes van Maren	
1891 14.12 - 3 - 436/25 verkrijgt Tjaard Jacobs de Boer oo Harmina Piel resp. Grietje Bos	
1906 13.12 - 3 - 540/77 verkrijgt Wibbe Pieters Kampinga van Pietersburen oo <u>Ebeltje</u> Ritzema resp. Sebilla Hillegina Moet van Hero de Boer, voogd over kinderen Tjaard J.de Boer	
1923 26.2 - 4 - 678/117 <u>verkrijgen</u> = Hendrik Wijtze Dijkstra oo Renskje Huizinga = Doekel en Bintje Dijkstra	
1965 15.11 - 5 - 1830/2 volle eigendom gekocht van erven van wed.S.H.Kampinga Moet.	1974 A34/35 naar no 7 A127/128 131/132 uit no 7
	1982 A36/39 50/55 58/59 64 65 uiy no 6 A64/69 124 127/128 131/132 naar 3
	Zie kaart IV.

1796 Driewes Gajes	27 grazen
1802 Driewes Gajes	27 grazen
1806 Drewes Gajes	huis en erve no 6
1810 Drewes Gaayes, boer	23 + 4 grazen
1832 Roelf Sjoerds van der Laan oo Hendrikje Drewes van Kampen, verkrijgen 2.3.1822 - 1 - nal3/1692 van Drewes Gaayes van Kampen, wedn.van Geertruida Duurts van Dijken; Maartje Drewes oo Klaas Harms Tiesman, 1b te Bellingweer; Marijke Drewes oo Jacob Fokkes Jonkman te Bellingweer; Gaaye Drewes te Wetsinge; Duurtje Drewes oo Egbert Symons van Dijken te Bedum.	1a 84;perceel A 56. A36/39 50/59 64/65 12.65.60 ha
1863 2.7 - 8 - 201/115 verkrijgt Gerhard Annes Kruizinga oo Trijntje Geerts van der Molen (hertrouwe Rentje Bolt resp. Jacob S.Arkema), van wed.Hendrikje Drewes van Kampen en kinderen: Geertruid Roelfs; Simon Roelfs, 1b; Gerard Roelfs: Klaaske Eilkes Haan, wed.van Albert Roelfs.	
1899 21.5 - 3 - 486/76 verkrijgen Jacob Rentjes Bolt en Berent Rentjes Bolt oo Jantje Hoving van Geert Kruizinga, 1b te Breede; Grietje Kruizinga oo Rengenier Sikkens, koopman te Obergum; Knelske Kruizinga oo Freerk Wigboldus en J.S.Arkema.	
1914 18.4 - 4 - 598/72 verkrijgt Jacob Rentjes Bolt diens aandeel van Berent.	
1919 28.10 - 4 - 645/113 verkrijgt Geert Oosterhuis oo Jantje Oosterhof	
1934 20.11 - 4 - 765/135 verkrijgen Jan van Zijl, veehouder: Jacob van Zijl en Jantje van Zijl.	
1952 15.1 - 5 - 1430/109 verkrijgt Jacob de Vries. 1b te Maarhuizen, oo Ebeltje Mulder uit nalatenschap van Jan van Zijl. Pachters: Siertsema; vertrok naar USA J.Blokzijl; vertrok naar ten Boer Boer)	1982
1972 3.5 - 12 - 2175/91 verkrijgt Klaas de Vries Jzn oo Roelfina van der Veen.	A36/39 50/55 58/59 64/65 naar no 5; zie kaart IV.
1982 1.11-13-3426/10 verkrijgt Rients Palma <u>behuizing</u> leeraar, oo Jantje Halbertsma	A56 57
1987 3.8-18-4060/58 verkrijgt Jurjen Prins <u>behuizing</u> districtbureauhouder, oo Hillechien Janke Otten.	

1796 Klaas Jannes	46 grazen
1802 Klaas Johannis	46 grazen
1806 Klaas Jannes	huis en erve no 7 32,5 grazen 5,5 gr.ten N aan het Maer
1810 Klaas Jannes, boer	8 gr. t O v huis
1832 Jacobus Crantzen Themmen, predikant te Wierum oo Adriana Maria van Peer verkregen 24.5.1815 - 2 - 12/43 uit veiling op schade en bate van Klaas Jannes van Wier en Trijntje Jans, wed.van Theophilus van Wier 46 grazen.	la 135;perceel A26 A12 14/16 19/27 30/32 19.94.50 ha 89/80
1839 17.1 - 2 - 2/16 verkrijgt Roelf Klaassens Sikkens oo 1813 Grietje Jans Koning van J.C.Themmen.	Er werd land verhuurd aan Klaas J Moorlag
1857 30.3 - 8 - 135/16 verkrijgt Jan Roelfs Sikkens oo Geeske Gaayes van Maren.	
1901 4.1 - 14 - 498/7 verkreeg Jan Niewold oo Elbrechtje Homan, van Wed.Geeske G.van Maren en kinderen: Gaaye Jans; Roelfke Jans oo Siebolt van Delden; Gerrit Breukema, wedn.van Fokeltje Jans. Wed. Elbrechtje Homan verkreeg 24.3.1919 - 4 - 640/87	
1930 3.2 - 4 - 736/122 verkrijgen Eite Jan Niewold oo Fenje Tromp; woonden in het dorp en Pieter Niewold	
1964 1.5 - 5 - 1760/92 verkrijgt Simon Jan Cornelis van Damme, afk.Zeeland oo Lutske van der Heide	
1966 11.5 - 5 - 1852/157 verkrijgt Johannes Antonius Maria Dobbe, nu 1b te Garnwerd, oo Arnolda Gerarda Johanna van Leeuwen.	1974 A7/11 13 28/29 33 82/88 91/92 127/12 131/132 uit no 10.
1974 1.4 - 5 - 2370/92 verkrijgen Johannes Kooistra oo Amke Ida van der Bult en Meindert Eeltje Kooistra oo Martha Boerema.	1974 A127/128 131/132 naar no 5 A34/35 uit no 5 Zie kaart IV.

- 1796 Dr J.Bebing 43 3/4 grazen
- 1802 Christiaan Sluiter oo Martha Swaak 29 grazen
- 1806 J.Bebing no 8 = Behuisde Heemstede de oude Borg- ong.10 grazen
stede,tuin,cingels,grachten
- no 33 = Een Heerd land van dorp totde weg ong.31 gras in stuk-
Zie voor dit land no 20. ken van 10,5,6,6,4.
Meijer wed.C.Sluiter
- 1810 geen vermelding
- 1832 Johannes Bebing oo Cornelia Theodora Cleveringa, 1a 9;perceel A274
(sedert 1802 wonend te Stedum. A268 270/275
4.33.00 ha
- 1858 26.6 - 15 - 145/18 verkrijgt
Jan Gaayes van Maren, 1b te Bellingeweer,
oo Elizabeth Roelfs Wiersum van de erven J.Bebing:
Hendericus Johannes,secretaris Appingedam; Johanna
Quintina,wed.van Dr Melchior Corstius, te Beerta;
Bronno Fredericus, 1b te Eppenhuizen, oo Sjoeke Reinders
wieringa; Anna Allagonda oo Pieter Klaassen Mulder,
molenaar te Zamen.
- 1860 19.12 - 8 - 178/33 verkrijgt ong.1860
Jacob Hindriks Wolt oo Fokeltje Freeks Wester + 1862
resp. Geertruida Roelfs van de Laan + 1875. A274 slooping
A268 stichting
- 1916 13.5 - 4 - 612/18 verkreeg
Wiebrant Wolt
uit scheiding met ...kk van Fokeltje Wester: Roelf, 1b
te Warffum; Hendrik, 1b te Wetsinge;Trijntje oo Gerrit
Oudman, ijzersmid te Warffum; Hendrikje oo Jacobus
Wijkema, kb te Slochteren; Reinder, wedn.van Grietje
Buurt.
- 1927 Klaas Kooistra, huurder 1938 zie no 10
- 1930 H.Doornbos, huurder
- 1938 26.7 - 4 - 796/4 verkrijgt via ruiling 1832
Klaas Liewes oo Grietje van Velsen
van de Provincie Groningen, die 18.4.1928 - 4 - 723/85
verkregen had van W.Bolt.
- 1962 14.2 - 5 - 1692/92 verkrijgt Garbrand Bakker
oo Hylbrandina Liewes.

"Schelligheheert"

1796 Simen Clasens	85 grazen
1802 Symen Klaassens	88 grazen
1806 Simen Klaassen	huis en erve no 9 met 88 grzazen heerd land no 34 van 17 grazen aan Ooster- laan in drie stukken
1810 Symen Klazen, boer	
1832 Roelf Klaas Sikkens oo 1813 Grietje Jans Koning verkrijgt 10.11.1813 - 2 - nal2/135 van Symon Klasen Hoving 44 bunder.	1a 127;perceel A99 A98/105 107/109 163/164 168/172 177/178 144/146 148 41.54.30 ha
1864 31.8 - 8 - 211/67 uit scheiding van wed. Grietje J Koning en kinderen Paul Alberts Datema wedn van Fokeltje (kk Albert, Jan, Jantje, Roelf); Geertje oo Jan Menses Groen- veld, 1b te Noordwolde; Frouwke oo Pieter Jans Bakker, 1b te Westeremden, daarna Freerk Pieters Oosterhof, pel- molenaar te Baflo; Jantje oo Arie Roelfs Wiersum, 1b te Noordwolde; Berendina oo Kornelis Roelfs Wiersum, 1b te Westeremden, verkrijgt Jan Roelfs Sikkens oo Geeske Gaaijes van Maren.	
1898 18.2 - 16 - 478/2 verkrijgt Martinus Pieter Bakker oo Geessien Jacoba van Hemmen	
1949 17.8 - 17 - 135 /41 verkrijgen Frouwe Bakker oo Doewina Bouwman (2/3), Martinus Bakker (1/6) en Jacob Gezienus Bakker (1/6).	
1961 19.6-5-1675/61 verkrijgen Ir Jacob Gezienus Bakker, leeraar, oo Cornelia Willemina Wiersema, overl.1977. Thans in medeigendom met kk Tjaaktje Frederika, Doewina Frouwke en Frouwko Martinus.	1987 A175/176 uit no 2a 1987 A106 van Erven Bolhuis*; zie no 2b
Bedrijfsleiders achtereenvolgend de heren L.W.Oldengarm en D.Wouda	

1796 Geert Geert Zijl	72 3/4 grazen
1802 Pieter Teisman	72 3/4 grazen
1808 Pieter Klaassen Teisman	huis en erve no 10
1810 wed.P.Klazen Teisman, boerinne	72 3/4 grazen
1832 Nicolaas Copeus Bolt (zie ook 12) oo Anje Drewes Oudman, wed.van Pieter Klaassen Teisman.	la 11; perceel A266 A7/11 13 28/29 33 82/88 91/92 127/128 131/132 de Meeden; A190 191 193 265/267 de Valge. 33.43.70 ha
1838 24.1 - 1 - na13/4474 verkrijgt Popke Harms Huizinga van Sauwert oo Elizabeth Klasen de Boer, van wed.Anje Drewes Oudman en kk uit eerste echt: Lobje oo Kornelis Roelfs Kuiper te Adorp;Klaas te den Andel; Drewes te Obergum; Aaltje oo Kornelis Jans Brands te Winsum; Jacobje oo Sjoerd Hendriks Dijkema te Garnwerd; Willempje oo Hendrik Jans van der Laan te Sauwerd; Jan te Sauwerd; Marijke; weduwe van Jan Alderts Kraaiema	
1873 15.5 - 3 293/318 verkrijgt Louwert Popkes Huizinga oo Allerdina Wiersum uit scheiding met Klaas Popkes, 1b te Loppersum en Anna Popkes, zonder beroep te Wetsinge.	
1895 3.1 - 3 - 457/35 verkrijgen Jacob Bosman oo Jacoba Staal + 1923; voorts Kaatje Bosman oo Everdinus Ankema, 1b te Den Horn. <u>Pachters</u> : 1924 Menne Kooistra oo Trijntje Veenstra 1938 Klaas Kooistra oo Trijntje Jensma	
1974 22.4 - zaakwaarnemer J.J.Ankema - 2380/88 verkrijgen na aanvankelijke pacht Johannes Kooistra oo Amke Ida van den Bult en Meindert Eeltje Kooistra oo Matha Boerma. Laatste woonde op A 266; is thans landbouwer te Enumatil.	
1982 14.5 - 11 - 3376/7 wordt A 266 verkregen door Tonnis Danhof, loonwerker oo Elisabeth Hofman.	1974 Meeden-land naar 7 zie kaart IV
1984 verkreeg Jac.Hulst het ten Westen van de Provinciale weg gelegen land en woont aldaar op no 34. Dit na <u>verwerving</u> van land van no 7	1982 A265/267 naar 10 1984 A190 191 193 naar J.Hulst,

Perceel A 217 is eigendom van Arie Mulder, geboren op no 20; thans wonend te Delden.

"De Til"

25

1796		
1802		
1806 Onne Berends	1	14 gr bij huis no 21
	2	8 t O v l
	3	5 t Z v l, Oude Dijk
	4	8 t Z v l en 2
	5	5 aan 4 Tigcheldobben
	6	11 aan 4
	7	10 aan 7
	8	7 op Wetsinger Meden
	voorts	8 t W v dorp in losse hure (no 34)
1810 Onne Berends		
1817 Willem Rengeniers Hoeksema oo Evertje Geerts. verkreeg 4.6.1817 - 1 - na.13/731 van Onno Berends <u>Feringa</u> oo Grietje <u>Engbers</u> in ruil voor Bellingeweer no 119 (Heden de plaats van J.K.Brands).		
1832 Rengenier Willems Hoeksema oo Knelske Hommes Noordhuis. Aanvankelijk werd door achtereenvolgende voogden Pieter Pieters Lugtenborg (zie 20) en Tjaard Rengeniers Hoeksema het huis en land verhuurd. Rengenier was enig erggenaam.		la 60;perceel 304 A241/246 de Valge A300/307 310/311 321 Uiterdijk 31.42.00 ha
1875 10.5 - 3 310/341 verkrijgt Willem Rengeniers Hoeksema oo Pieterke Pieters Lugtenborg resp. Martje de Vries uit scheiding met Ebeltje Rengeniers oo Klaas Huizinga, 1b te Loppersum; Evertje Rengeniers oo Jacob Sikkens te Obergum; Hermina Rengeniers; Willemtje Rengeniers oo Ekke de Vries te Zuidwolde; Anje Rengeniers oo Klaas Pieters Lugtenborg (zie 20); Arend Rengeniers en Berend Rengeniers.		~~1856 30.4-8-127/22~~ ~~A308 van Kornelis~~ Willem Brands, Sauwerd.
1920 10.12 - 4 - 659/5 verkrijgt Writzer Datema oo Martha Kits van Knelske Hoeksema oo Klaas Dijkema, 1b te Overschild; Homme Hoeksema oo Wilhelmina Harms van der Molen; gemachtigd door Rengenier Hoeksema, verblijvende in noord-Amerika; Arend Hoeksema, voor zich en voor wed. Martje de Vries; Hendrik Anthonie Bakker oo Fenje Hoeksema, voor zich en voor Rentje Hoeksema.		1860 7.2-8-168/74 A309 312/313 van Martje Gerrits Sierse- ma, wed. Wijbrand W. Hoeksema, 1b Sauwerd
1927 Roelf Datema oo Hillechien Egberts neemt verzorging van het berdjf op zich als huurder; daarna verkrijgt hij in		1870 30.1-42-278/64 A240 van erven van Willem Brands en Jantje Homan, Noordlare
1949 14.12 - 5 - 1484/88 samen met zijn broer Henderikus Wzn.		
1950 Hendrik Datema Rzn oo Franciena Elzinga neemt verzorging van bedrijf op zich ; daarna verkrijgt hij in		
1979 2.5.1977-11-3013/87 uit scheiding met Roelf Datema, wedn. sinds 16.11.1978 van Hillechien Egberts; Hendericus Datema; beide rustend landbouwers te Sauwerd; Martha Rienje D oo Albert Valkema; Writzer D oo Grietje de Vries, Auburn Canada; Frederika, verplk. te Groningen; Marthinus oo Grietje Hibma; Aafke D oo Jan Buikema, Hoogeveen		1980 Uiterdijkland naar A.E.Ebbinge; Valge-land naar H. Datema Rzn
1980 25.4-11 3179/72 verkrijgt Anne ElmerEbbinge oo Trientje Croeze		

1796 Rengenier Willems (vlg.DTB-Wetsinge in 1775 aanwezig)	a	39 grazen
1805 28.12 LVIII ² verkrijgt Rengenier Willems 11 grazen (met uitweg over de Wierde van C.Sluter en wijders op de weg) van Mewes Pieters.	b	11 grazen
1810 Geertruid Tjaards,wed.Rengenier Willems		huis/erve no 20 39+11 grazen
1817 of daaromtrent verkrijging,mogelijk uit veiling van het goed van wed.C.Sluter.	c	11 grazen
1818 17.9-1-na13/1019 verkrijgen Pieter Pieters Lugtenborg, 1b te Bellingeweer,oo Geeske Rengeniers Hoeksema uit scheiding met Tjaard RH oo Jantje Ewolds Woldman op no 30; Willem RH oo EvertjeGeerts op no 11;Willemtje RH oo Jan Willems Schuringa 1b te Adorp; Grietje RH oo Arend Meindert Bos,1b te Adorp.		
1820 19.1-1-na13/1298 ruiling met Jan Jans Swart,1b te Bellingeweer tegen onbehuide heemstede + 6 gras aldaar.	d	10 grazen
1822 26.1-1-na13/1660 koop van erven Itje Ites oo Hendrik Gerlofs van Zijl, later Jacob Everts Medema, Fokke Geerts Valkum, allen 1b te Bellingeweer	e	10 grazen de Wierde
Zie kaart I. Verkrijgingen c/e betreffen een Heerd Land van 31 grazen,die onder no 8 vermeld wordt		
1832 Pieter Pieters Lugtenborg		1a 93; perceel A298 A264 269 276/283 A289/298 35.29.90
1837 20.12-2-na12/4094 verkrijgen Pieter Kornelis Lugtenborg en zijn zusters Geertruida en Reina, uit scheiding met Grietje oo Anne Pieters Kruizinga, 1b op "Luchtenborg" te Bellingeweer.		
1839 15.5 -2-5/78 uitkoop door Pieter Kornelis Lugtenborg nadat hij,Geertruida en Reina op 2.5.1839 huwden met resp. Anna Klaassen Nienhuis van Sauwerd; Jacob Jans Iwema, 1b te Leegkerk en Jacob Harms Kuiper, Hoogemeeden.		
1875 14.5-3-310/339 verkrijgt Klaas Pieter Lugtenborg +1881 oo Anje Rengeniers Hoeksema van no 11 uit scheiding met Pieter Kornelis Lugtenborg, zb te Sauwerd, voogd over Geeske en Pieter; Aafien L oo Otto Pieters van Zanten, 1b te Leegkerk en Pieterke Lugtenborg oo Willem Rengeniers Hoeksema van no 11.		Afgraving Wierde;ont- staan "lugtenborgpolder". 16.2.1883 - 3 375/35 publ.verkoop van eigen- dom.
1920 30.1-4-647/125 verkrijgt Aries Mulder oo Knelske Lugtenborg uit scheiding met wed.Anje Rengeniers Hoeksema; Anna Lugtenborg(later oo Roelf Datema 1b te Sauwerd);Rengenier L. Aries leidde het bedrijf sinds 1908.		
1952 25.7-5-1441/123 verkrijgt Klaas Pieter Mulder - sinds 1941 leidde hij het bedrijf - oo Margretha Klasina Buffinga.		
1964 10.8-5-1772/108 verkrijgt Johannes Godefridus Adrianus Weterings, van Zevenbergen, oo Petronella Lucia Hermes.		1967 A17 naar no 15 A263 naar no 23
1978 31.3-11-2874/61 verkrijgt Jan Hendrik Zandbergen oo Hendrikje Jans van Hessen.		

zie vervolg-blad

- 1986 15.5-18-3874/71 verkrijging door Wierardus Abel Bruins, eerder lb/verpachter onder Bellingeweer, nu te Winterswijk, oo Geertruida Roosen.
- 1986 15.5-18-3875 verkrijgt Jan van Dorp, eerder lb/pachter onder Bellingeweer, oo Willemina de Wit, het zakelijk recht van opstal tot het stellen en hebben in eigendom van een woonhuis, schuren, ligboxenstal en verdere gebouwen ten dienste van een agrarisch bedrijf op ongeveer 56 aren en 49 centiaren grond.

Het land bij "Luchtenborg", Bellingeweer:

A 1/6
40/43 45/49 60/63

- 1793 Jacob Everts
1802 idem
1806 Jacob Everts Luchtenborg (later Medema)
oo Grietje Pieters, wed van Cornelis Pieterd, vader van
1806 Pieter Pieters Lugtenborg oo Geeske Rengeniërs Hoeksema
1818 Harmannus Hugoos Bos, Ranum oo Tonje Hendriks Polman
1824 Pieter Pieters Lugtenborg
1826 Anne Pieters Kruizinga van no 14, oo
Grietje Pieters Lugtenborg
1872 Kornelis Annes Kruizinga oo Geessien Antonies van
Hemmen, later gehuwd met Kornelis Kampinga van Pieter-
buren.
1918 Kornelis Bouwman oo Grietje Kornelis Kruizinga
1963 Klaas Kornelis Bouwman oo Grietje Jacoba Mulder
Nu leiding van het bedrijf aan Kornelis Pieter Bouwman,
oo Jellie (Klaas) Kooistra van no 10.

Nagekomen - en niet meer te verwerken informatie:

In 1888 werd op perceel D278 aan de weg een tolhuis gesticht, thans Provinciale Weg 40, bewoond door Willem Dagelet, grafisch monteur, oo Helena den Hartog.
Niet bekend is, of voor 1888 bebouwing aan wezig was; in 1832 was er nog slechts sprake van weiland, in gebruik bij no 12.

1796 - <u>Jacob Raangs</u>	-	44 grazen
1802 -	-	24 grazen
1806 -	-	huis en erve no 22 met 26 grazen; 36 grazen in verscheidene stukken.
1810 - Roelf S. Kuitert, huurder; Jacob Raangs, rentenier op no 19		
1832 Jacob Raangs van der Molen oo 1811: Geeske <u>Gaayes</u> van Maren; hun erven.		
1831 19.12-2-na12/2454 verkreeg Isaäc Nathans de Vries, koopman te Winsum oo Reintje Hartog Vos, van de Erven J.R. van der Molen: = Raang Luitjes Raangs, lb te Adorp; Antje L R lbsche te Wierum; Jantje L R oo Jan Reentjes te Groningen; = Raang Klaassen Raangs, kastelein te Bellingeweer; Hendrik K R schipper te Ulrum; = Kk van Jan Raangs van Rien en Sytske Duurts van Dijken: Jantje oo Kornelis Jacobs Herema, lb te Adorp; Maria, zb te Adorp; Jacobje, zb te Sauwert; Raang, minderjarige, voogd Jan Duurts van Dijken op Martenshoek; Wijbrand Willems Hoeksema, lb te Sauwerd, wedn. van Iete, voogd over 7 kinderen; = Kk van Jacob Freerks Dijkstra en Grietje Jans Venema: Kornelis, lb te Adorp; Anje oo Jan Freerks Brands, lb te Sauwerd; Grietje oo Luitje Gerrits Braker, zb te Adorp; minderjarig kind.		
1849 5.3-1-68/8 verkrijgt Compregt Isaäcs de Vries, landgebr. te Wetsinge, oo Roosje Josephus Cohen, uit scheiding met Froukje Isaäcs oo Abraham van Es, koopman te Meppel en Reintje Hartog Vos, koopvrouw te Winsum, moeder-voogdes van Froukje, Hartog, Rozetta, Frederica, Bettje en Sibbelina.		
1884 24.1 - 3 - 382/64 verkrijgt Derk Willem van der Tuuk, lb te Bellingeweer oo Trijntje Luies Bouwman; 1820 dochter Trijntje.		
1951 28.12 - 38 - 1429/143 verkrijgt het Kon. Instituut voor Doofstommen, Groningen als legataris van Trijntje van der Tuuk		

la 118; perc. A227.
222/229 236/240 Valge,
309 312/313 317/320
Uiterdijk. Voorts
land onder Sauwerd.

1831 Uiterdijk-land
naar R.R. Kroon te
Klein Garnwerd. Voorts
behuizing no 19 naar
Derk R. Waterhuis

Pachters: 1884 Date Bijsterveld x 18.8.1836 te Zuidwolde
oo Kaatje Spanninga x 17.5.1838 te Sauwerd.
1917 Jan Luitjes Bijsterveld oo Antje Dreewes
1947 Hendrik Bijsterveld oo Aaltje Wieringa
Daarna Thomas Pieter Faber oo Antje Bijsterveld.

1985 28.6-18-3757/21 verkrijging door de laatste pachters.

Gepacht wordt nog
A193 203 204*

*Perceel 198

1832 Tjeerd T. Wildeboer, no 23
Daarna:
Klaas Hindriks van Dijk
Trijntje van der Tuuk 1892

*Perceel 203 204

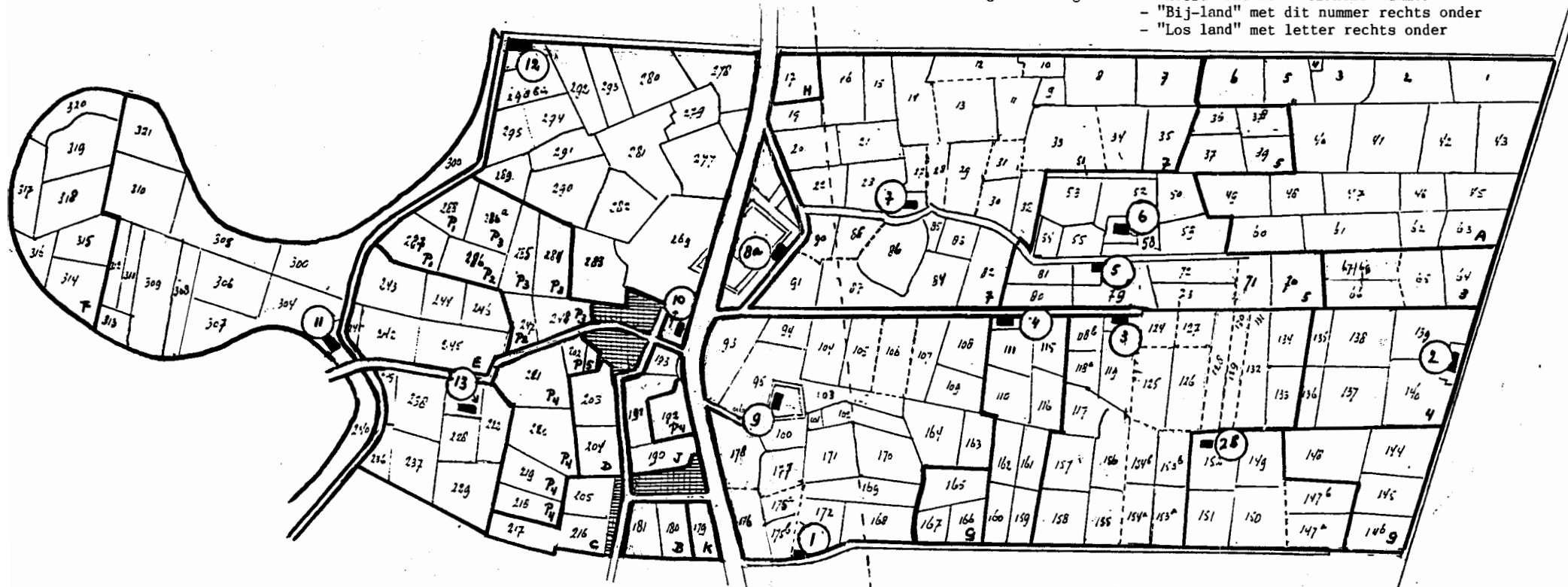
1832 Tjaard R. Hoeksema, no 30
Daarna verkoop door erven aan
Derk Willems van der Tuuk 1884

1951 Kon. Instituut voor Doofstommen

KERSPEL WETSINGE = 1987

1. Arend Schaap	A. Kornelis Pieter Bouwman, B'weer
2. Wolter D.H. van der Reijd	B. P. Boersma cs, Sauwerd
2a Meindert van Eizenga	C. Willem Bloem. Klein Wetsinge
3. Ekke Jan van der Laan	D. Instituut voor Doofstommen, Gron. Landgebruik bij no 13
4. Pieter Boersma	E. Hendrik Datema, Sauwerd
6. Jurjen Prins	F. Stichting Groninger Landschap
7. Johannes Kooistra	G. Eisse Dijk, Sauwerd. Gebruik bij no 4.
8a Klaas Liewes	H. Arie Roelf Mulder, Delden. Gebruik bij no 9.
9. Jacob Gezienus Bakker cs	J. Jacques Hulst; zie onder no 10
10. Tonnis Danhof	K. Geref. Kerk. Gebruik bij B.
11. Anne Elmer Ebbinge	P. Pastorielanden NH Gemeente. Gebruik: 1 bij E; 2 bij no 24; 3 bij 8a; 4 bij no 18; 5 bij no 13.
12. Jan van Dorp	
13. Thomas Pieter Faber.	

- grens percelen
 — grens landgebruik - "Hoofd-land" met omcirkeld nummer
 - "Bij-land" met dit nummer rechts onder
 - "Los land" met letter rechts onder

Herindeling van het land op de Meeden van 1974 tot 1982.

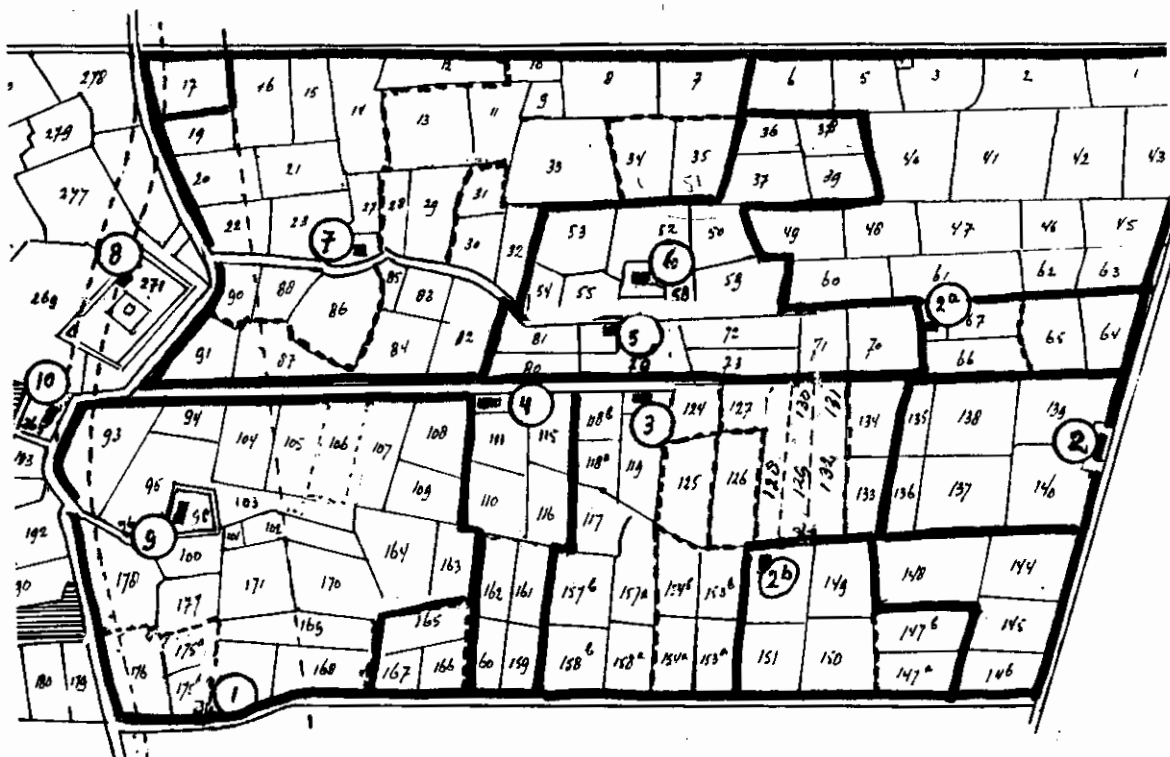
Sinds 1832 - in grote lijnen zelfs sedert 1802 - hebben zich met name in het noordelijk deel van de meeden geen belangrijke wijzigingen voorgedaan. In het zuidelijk gedeelte werd gaandeweg het "losse" land door de huurders gekocht, doch dit bracht geen grote wijzigingen in het landgebruik met zich mee; het gehuurde lag veelal naast het eigenland.

Noordelijk zetten de veranderingen zich in de zeventiger jaren in:

In 1974 kwam het land van 7 en 10 onder één beheer. In hetzelfde jaar vond op 2 een bedrijfstop plaats evenals in 1982 op 4. Met name de laatste. Een en ander gaf met name de omliggende bedrijven aanleiding tot tot een vrij ingewikkelde onderlinge ruiling en toewijzing van land.

Onderstaande kaart - waarin de oude grenzen gestippeld zijn aangegeven - en vergelijking met de algemene kaart van 1832 biedt inzicht in het resultaat van deze geprivatiseerde ruilverkaveling.

Een unieke plaats nam daarbij perceel 129 in. Mij doet het deken aan een monument voor mijn betovergrootvader Kornelis Willem Brands, die ooit vanuit zijn boerderij te Sauwerd dit ene perceel op de Meeden kocht; in 1987 werd dit monument "geslecht".

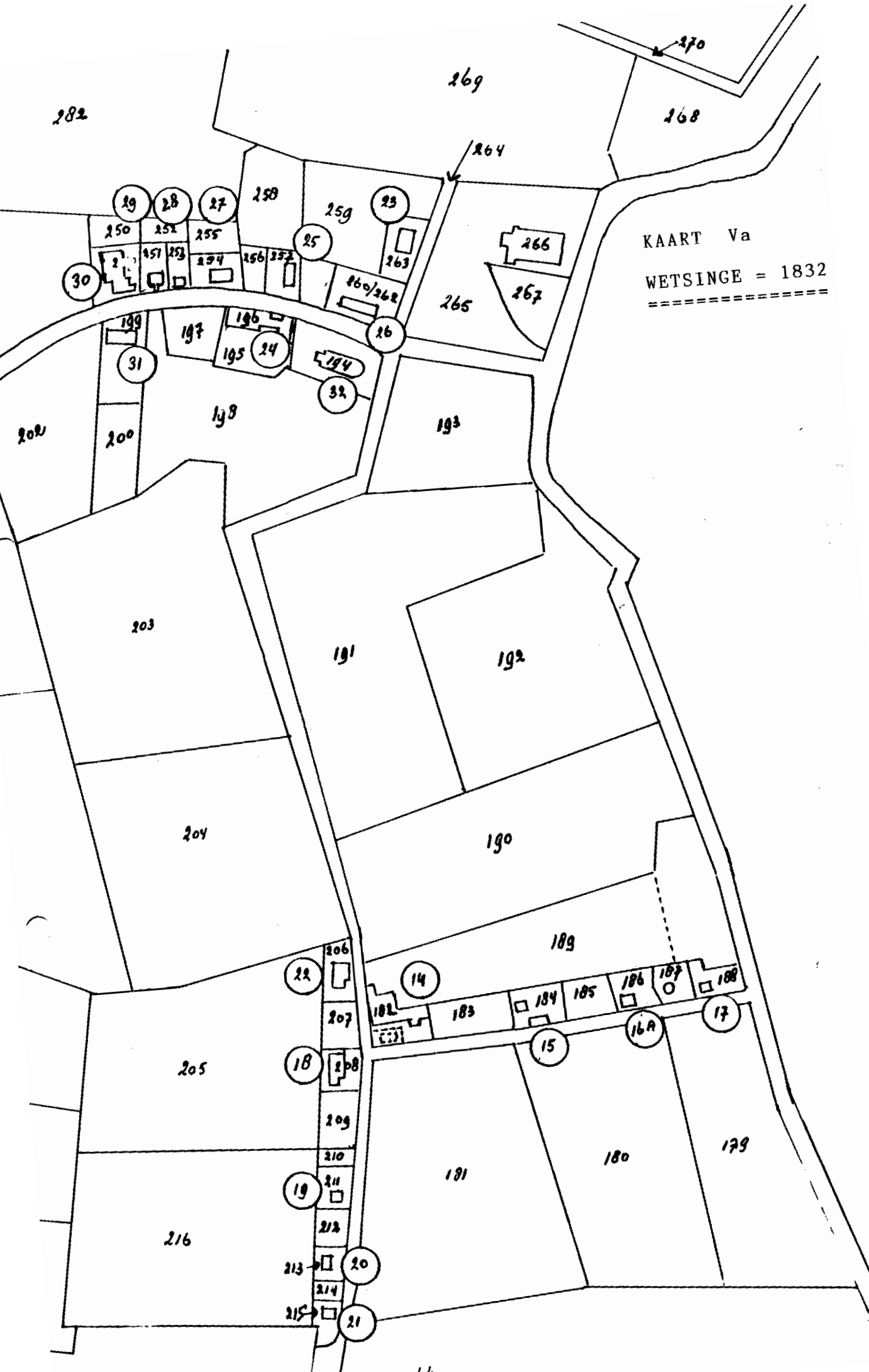

De betreffende verkrijgingen:

- = 24.4.1974 - oh - 2780/88 naar 7 van 10 het land op de Meeden
- = 1 .5.1974 - 5 - 2379/75 naar 4 van 2 perceel 126 135/140
- naar 3 van 4 perceel 125 126
- = 8 .6.1974 - 5 - 2402/64 naar 7 van 5 perceel 34 35
- naar 5 van 7 perceel 127/128 131/132
- = 1.11.1982 - 13 - 3426/12 naar 5 van 6 perceel 136/39 50/59 66/70
- naar 3 van 5 perceel 64/69 124 127/128 131/132
- = 2.5 .1986 - 39 - 3872/28 naar 9 van erven Bolhuis perc.106; zie sub no 2b
- = 2.11.1987 - 18 - 4096/51 naar 9 van 2b perceel 175a,b 176
- 4096/49 naar 3 van 2b perceel 129 130

GROOT en KLEIN WETSINGE

<u>adres:</u>	<u>perceel en bewoner 1832</u>	<u>perceel en bewoner 1987</u>	<u>no</u>
Karspelweg 1	263 Tjeerd Tewes Wildeboer	606 Johannes de Vries	23
Karspelweg 2	195 Pastorie	413 Jan Koers	24
Karspelweg 3/5	261 school en kosterij	567 nog onbebouwd	26
Karspelweg 7	257 diaconie	566 Mw.F.M.Pattist	25
Karspelweg 9	256 onbebouwd	526 J.J.Folkerts	25
Karspelweg 11		379 R.H.Vergonet	27b
Karspelweg 13	254 Pieter Adolph van Dijken	378 Klaas Jan Bijsterveld	27a
Karspelweg 15	253 Pieter Kornelis Huisman	568 Mw A.F.Oosterhof	28
Karspelweg 19	251 Derk Reenders Waterhuis	569 Mw H.de Graaf-de Vries	29
Karspelweg 23	249 Tjaard Rengeniers Hoeksema	421 Fam.ter Steeg	30
Karspelweg --	199 Jacob Raangs van der Molen	608 onbebouwd	31
Molenstreek 11		558 Albert Berghuis	14
Valgeweg 1	182 Wed.Pieter CeusKruizinga	559 Berend Dirk Poortinga	14a
Molenstreek 9	183 idem - onbebouwd	570 Albert C.J.Tamaëla	14b
Molenstreek 7	184 idem - verhuurd ?	599 Hendrik van Dijken Jr	15
Molenstreek 5	185 idem - onbebouwd	600 Klaas Pieter Mulder	16
Molenstreek --	186 idem - verhuurd ?	538 west, gesloopt	16A
Molenstreek --	187 idem - molen	538 oost, molen	--
Molenstreek 1	188 idem	551 Abel Huisman	17
Valgeweg 2	212 Lucas Jans Teerling	571 Jelte van Duinen	21
Valgeweg 4	206 Gerrit Roelfs Koops	580 Hendrik Hummel	20
Valgeweg 8		602 v/m "meestershuis"	19
Valgeweg 10	211 Drewes Wessels van Kampen	601 v/m school	19
Valgeweg 14	208 Lucas Jans Teerling	579 Willem Bloem	18
Valgeweg 16	206 Gaaye Drewes van Kampen	392 M.J.van der Pol	22
Prov.straatweg 26,30,32 en 34	198-oost - onbebouwd Wed.P.C.Kruizinga	347/350	17A
Valgeweg --	194 N.H.Kerk	325 Kerkhof	33

282

269

268

KAART Va
WETSINGE = 1832
=====

258 259 25

250 251 252 253 254 255 256 257

30

266 267 265

199 197 196 195 194 193 198

31

32

202

200

203

191

192

204

190

189

22

14

206 207 208 209 210 211 212 213 214 215

182 183 184 185 186 187 188

15

16A

17

205

18

181

180

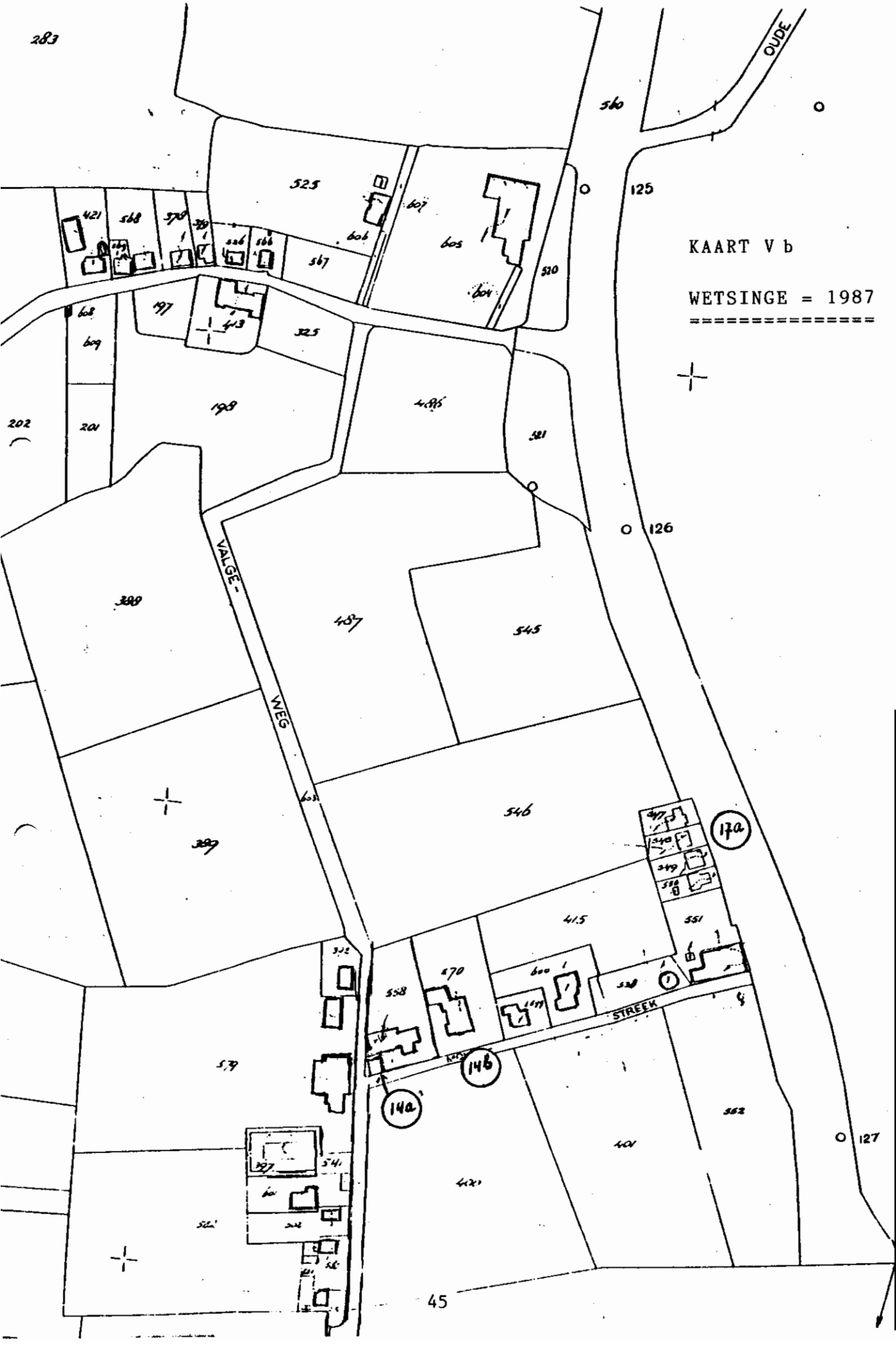
179

216

19

20

21

KAART V b
 WETSINGE = 1987
 =====

17a

14b

14a

127

126

125

560

45

VALGE -
 WEG

STREEK

202

201

300

309

539

521

525

567

525

485

437

603

542

541

540

607

605

604

485

437

603

542

541

540

545

546

415

470

558

421

540

530

581

551

600

528

401

528

540

560

125

126

127

125

126

127

1796 Pieter Cruisinga -	sinds 1784	-	13 1/4 gras
1802 Pieter Cruisinga -		-	idem
1806 P.C.Kruizinga -		a	huis en erve no 26
		b	1/8 + 3/4 + 2 gras
1810 Pieter Cejus Kruizinga † 1822		c	8 gras Oosterlaan
		d	molen
1832 Bouke Fokkes, wed. van Pieter Cejus Kruizinga, + 1840		a	1a 83; perceel A182
		b	183 189
		c	175 175a 176
1841 2.4-6-13/74 verkrijging door Grietje Pieters Kruizinga, broodbakkersche, oo Egbert Jans Lantinga uit scheiding met -Bouke Egberts Lantinga -Petronella E.Lantinga oo Nicolaas Jacobs de Boer, bakker te Rasquert -Jan Egberts Lantinga, molenaar te Wetsinge -Hendrik Egberts Lantinga oo Geertje Hendriks Braker -Fokke Pieters Kruizinga, lb en broodbakker te Eenrum -Ceye Pieters Kruizinga, brooddbakker den Horn -Anne Pieters Kruizinga, lb te Bellingeweer		d	187 molen
		e	184/188 (na 18120)
1854 1.8-6-113/604 scheiding nalatenschap Egbert Jans Lantinga, waarbij verkrijgen - Bouke Egberts Loo Jurjen Jacobs Boer, bakker - - wed.Grietje Pieters Kruizinga - - Hendrik Egberts L, molenaar oo Geertje Hendriks Braker - - Jan Egberts L, molenaar - - Petronella Egberts Loo Nicolaas Jacobs de Boer te Rasquert		-	182 183 naar no 14
		-	184 naar no 15
		-	185/189 naar 16-17a
		-	175 175a 176 zie no 2b
			1866 splitsing 182 182a naar no 14a
1885 20.5 - 8 - 392/26, wordt perceel 182 verkregen door Hendrik Jan Reitsema, bakker te Wetsinge, oo Trijntje Feringa.			1884 183 naar no 14b
1893 3.1 - 3 - 444/71 verkrijgt Jacob Jurjens Boer, wedn. van Geeske Pieters Lugtenborg			
1897 18.4 - 3 - 475/1 verkrijgt Tonnis Kaspers, bakker, oo Elsie Jager			
1930 20.2 - 36 - 737/39 verkrijgt Johannes Berghuis, bakker, oo Ietje Paize			
1968 23.12 - 5 - 1980/58 verkrijgt, Albert Berghuis, toendertijd melkrijder			

WETSINGE 14a

Huidig adres:

Valgeweg 1

- 1866 zie ook Wetsinge 14 onder dit jaar, waarin op 16 februari - 8 - 222/97 verkrijging door Jan Wetsema, kleermaker te Wetsinge, oo Wiltje Jacobs van der Gulden, van Jurrien Jacobs Boer.
- 1917 verkrijgt Germt Bijsterveld, lb van Adorp oo Hermina Everdina Wetsema
- 1918 verkrijgt Hendrik Rozema, dagloner te Wetsinge oo Elisabeth Hoeksema
- 1923 verkrijgt Hendrik Heikema, kleermaker te Wetsinge oo Aafke Ekens; daarna Derkje Hofman
- 1954 verkrijgen
Jan Harmannus Teeninga oo Grietje Venema
Johannes Teeninga oo Johanna Kruizinga
- 1958 verkrijgt Dirk Kraeima, zb te Wetsinge oo Antje Berghuis
- 1963 verkrijgt Berend Dirk Poortinga, onderhoudsmonteur, oo Zwaantina B.G.Wieringa

1866 182a uit no 14

WETSINGE 14b

voormalige N.H.Pastorie

Huidig adres:

Molenstreek 9

1884. Zie ook Wetsinge 14 onder dit jaar; sindsdien heeft de pastorie diverse predikanten geherbergd; met name Ds Keiser
- 1965 verkrijging door Minze van den Akker, arts oo Anna Mensonides
- 1984 verkrijging door Harmina C.Meindertsma ,bibliotheccaressa oo Joseph F.C.Lemmens ,docent
- 1985 verkrijging door Albert C.J.Tamaëla ,musicus oo Frouwina H.J.Pijning ,verkoopster

1884 183 uit no 14

1796	geen vermelding	
1802	geen vermelding	
1806	Klaaske Klasen, wed.Cornelis Pieters	behuizing no 25
1810	Pieter Cornelis, geen beroep	
1832	zie Wetsinge 14	
1841	zie Wetsinge 14	
1854	zie Wetsinge 14 ; verkrijging door Grietje Pieters Kruizinga	1854 A184 uit no 14
1902	verkrijging door Jan Louwes Smit, z.b. oo Sophia Maria Deelman	
1911	Pieter Reineking, schoenmaker oo Tijtje van der Berg	
1917	Jan van Wartum z.b. oo Roelfke van Marum	
1923	Hendrik Rozema, koopman oo Elizabeth Hoeksema	
1953	Pieter Haverkamp, koopman	
1956	Bouwe Lubbers, kruidenier oo Antje Mulder; Ietje Ludolphi; Geesje van Calker	
1964	Hendrik van Dijken Sr, veehouder oo Geertje Klaassen	
1982	Hendrik van Dijken Jr, monteur oo Elske Grietje Nanninga	

WETSINGE 16Huidig adres:
Molenstreek 5

1796/1841 zie 14
 1854 Hendrik Egberts Lantinga verkrijgt
 1872 Jan Johannes Oomkes, molenaar,
 oo Hilje Jans Oosterhof, verkrijgt
 1885 Jacob Jurjens Boer, landgebruiker,
 oo Geeske Pieters Lugtenborg van no 12 verkrijgt
 1921 Jan Oosterhof verkrijgt
 1934 Menne Kooistra, lb te Wetsinge oo Trijntje Veenstra
 1956 Klaas Kooistra, idem, oo Trijntje Jensma verkrijgt
 1964 Klaas Pieter Mulder van no 12
 oo Margretha Klasina Buffinga, verkrijgt

1854 A185 uit no 14

Stichting 1885, initialen
weerszijden de voordeur.
A186-west uit no 16A.

A17 uit no 12*

WETSINGE 16AGesloopt 1877 _

1810/1810 Aaldrik Rienders, arbeider - -
 1832/1872 als onder no 16
 1874 Kornelis Jacob Sierts, arbeider oo Jantje Veldman,

- behuizing no 24; 1/4 gras

1854 A186 uit 14

A186-west naar no 16

WETSINGE 17Huidig adres:
Molenstreek 1

1796/1802 geen vermelding - -
 1806 Wiert Harkes de Haan, arbeider - -
 1810 Harmannus Hindriks, arbeider - -
 1832/1872 als onder no 16 - -
 1904 Verkrijging door Pieter Boersma, molenaar;
 daarna Cornelis Boersma; daarna gebr. Pieter,
 Johannes en Anno Boersma.
 1987 Abel Huisman, adm. medewerker
 oo Catharina H. Trenning

- behuizing no 23
"chergerhutte"

- 1854 A188 uit no 14

ook A180 181**
A179***(huur)

De molen, in 1806 no 31 en 1832 A187, werd door Offringa BV te Groningen
 verkregen in 1944

*A 17 verkrijging door Arie Roelf Mulder, Delden 18.10.1985-11-3841/67;
 verpacht aan no 7.

**A 180 181; 1832 Tjaard R. Hoeksema op no 30; daarna Jacob H. Wolt op no 8;
 tenslotte de fam. Boersma

*** A179; 1832 Kornelis Willem Brands, lb te Sauwerd; 1857 Reinder Jan Brands,
 lb te Bellingeweer; 1856 Aeilke Brands oo Geert Harms Wieringa van der
 Molen; 1942 verkrijgt de Geref. Kerk (syn.) van Aaltje Geert van der Molen.

1872 9.1 - 7 - 277/72 verkrijgt Jan Johannes Oomkes
van Jan Egberts Lantinga c.s. perceel 189.

— Delen daarvan werden achtereenvolgens verkocht:

1873 20.12- -2299/217 verkoopt Jan Johannes Oomkes aan
Kornelis Jacob Sierts,arbeider oo Jantje Veldman,
later Witelina Wetsema,een lapje grond van 04015 ha
met om te huizen of te Timmeren. Daarna:

1878 Hendrik Drewes,dagloner,oo Hiltje Boerema.

1897 A.Doesburg

1914 Johannes Bierling,koopman.

1920 JohanJans Dik; Jan Dik.

heden Jacobus Hulst,Provinciale straatweg no 34

1875 14.11- ondershands - 312/87 verkoopt Jan J.Oomkes aan
Simon Bloem,timmerman, oo Harmanna Edens grond
van ong.04000 ha. Daarna:

1921 Willem Kuipers

1933 Jan Landman,bode

1973 Enno Jan van Kampen,woninginrichter van Ulrum
Elizabeth van Kampen oo Kornelis Jacob Beukema

1984 Harko Pieter Braam oo Trientje Doornbos,
Provinciale straatweg no 30

1885 29.6-3-391/77 verkoopt Jan Johannes Oomkes aan
Klaas Dijk,verver, oo Aaltje Tel. 03080 ha land.Daarna:

1895, Jacob Boer,zonder beroep te Wetsinge

1899 Geeske van Maren,wed.van Jan Roelfs Sikkens,1b.

1904 Jan Landman, bode

1956 Everardus Offeringa, gortpeller,Prov.straatweg 26.
heden "Offeringa's Onroerend goed BV" te Groningen.

1874 20.3 - ondershands - 300/187 verkoopt Jan.J.Oomkes aan
Johannes Jan Oomkes,slagter van Thesinge oo Wemeltje

Ritzema land van 04000 ha.In 1880 scheiding tussen

Wemeltje,wed van Johannes J.Oomkes,molenaar te Wet-
singe en kinderen Lambertus te Enumatil en Trijntje

oo Jacob Molter, dagloner te Thesinge. Daarna:

1886 Geert Kooi, dagloner dagloner Zuidwolde,oo Jantje
Modderman.

1956 Frouwe Bakker(2/3, kk 1/3) Zie no 9.

1965 NV Dijkstra Drukkerij.

1965 Cornelis Boersma, molenaar

1967 Anno Boersma, monteur

1977 Kurt Horst Gollnau, monteur

1983 Harmannus Oomkens oo Bertha H.H.Huizinga.

* De na 1827 vermelde verkrijgingen betreffen ook een behuizing.

** De verkrijgers ontvingen daarvan de eigendom;verhuur is niet uitgesloten.

*** De bij de verkrijgingen genoemde jaren betreffen kadastrale dienstjaren;
de feitelijke verkrijging kan een jaar eerder hebben plaatsgevonden.

1796	---	
1802	Gerrit Jans	11 1/2 grazen
1806	Gerrit Jans	huis en erve no 27
1810	---	8 1/2 grazen
1811	31.12 - 1 - na 13/283 verkrijgt Jan Emmes Bos oo Jantje Jans Meijer van Gerrit Jans Til oo Fenje Pieters	no 27 + 8 1/2 grazen
1821	20.6 - 1 - na 13/1578 verkrijgt Gerrit Jans Til ,1b van Jan Emmes Bos ,arbeider	
1832	Lucas Jans Teerling, winkelier/1b oo Abeltje Lammerts Brands resp Anna Grashuis; Anna was eerder gehuwd met Olchert Jans Datema, 1b.te Bedum. Lucas verkreeg 23.6.1829 - 7 - 28/12 van Jan Berend Vegter, 1b te Bedum	1a 133;perceel A208. A205 207/209 216/218 3.77.10
1864	17.3 - 25 - 205/23 verkrijgen Wedn.Lucas Jan Teerling, landgebruiker en wagen- maker en kinderen Jan, voerman en Dietje, zb in scheiding met Jantje, naalster; Harmannus, schoenmaker teSauwerd; Harm Dijkstra,dagloner te Obergum, vader voogd over kinderen van Hermina; voorts:Aldert Olcherts Datema te Sauwerd;Janna Olcherts, dienstbaar te Winsum; Trientje Huttinga te Warffum, moeder voogdes over kinderen van Jan Olcherts.	1841 i.v.m.kerkbouw ruil deel van 205 en 212 tegen deel van 218
1880	29.5 - 3 - 352/10 verkreeg Aldert Olcherts Datema, landgebruiker te Wetsinge oo Aaltje Wiersum	
1887	29.1 - 3 - 401/52 verkreeg Kornelis Achterhof oo Jantje Ennes Wetsema	
1922	9.12 - 4 - 676/22 verkrijgen Albert Bloem oo Roelfke Bouwkamp, van Kornelis Achterhof, weduwnaar te Sauwerd Willem Achterhof, machinehouder; Enne Achterhof, koopman te Sauwerd; Pieterke Achterhof oo Arend Bieuwinga, timmerman te Zandweer; Anko Achterhof, Hoofd der School te Zanddijk.	
	Daarna verkrijging in	
1926	Albert Johannes Bloem oo Geziëna Reker	
1964	Willem Bloem oo Pieterke van Marum	

1796 --	
1802 --	
1806 De Hr J.Bebing (verhuurder)	behuizing no 28 + heem
1811 Jan Geerts ,arbeider	
1832 Drewes Wessels van Kampen, dagloner. Hij verkreeg 18.6.1814 - 2 - na 12/182 van Johannes Bebing, schout te Stedum.	1a 36;perceel A211 A 210/212 0.08.70
1836. Verkrijging door Pieter Jan Wetzema, schoenmaker , oo Everdina Hermina Smith.	
1844 Verkrijging door Plaatselijk Bestuur van de Gemeente Adorp via ruiling i.v.m. herbouw tot school.	
Huidige situatie:	
perc 210 - opgang naar de NH kerk	
211 - ter plekke van het in 1953 gestichte nieuwe schoolgebouw, <u>Valgeweg 10.</u>	
212 - Het "meesterhuis, ong.1952 herbouwd, <u>Valgeweg 8.</u>	

1796 --	
1802 --	
1806 Jan Siegers	behuizing no 29 + heem
1810 --	
1832 Gerrit Roelfs Koops, dagdekker oo Trientje Drewes van Delden. Hij verkreeg van Abraham van der Kooi oo Trientje Siemens Hoving in 1825. Van der Kooi verkreeg in 1814 van Jan Siegers, arbeider in een kalk- fabriek.	1a 81; perceel A213 0.04.00
1860 verkrijging door Hendrik Gerrits Koops, dakdekker	
1894 verkrijging door Jacob Kuipers, Hoofd der School oo Trijntje Kamminga	
1918 Koenraad Hendrik Kieneker, dagloner, oo Antje Plieger, verkrijgt.	
1953 Verkrijging door Roelof van der Kloet, landarbeider, oo Pieterke Heikema	
1959 Verkrijging door Hendrik Hummel, bouwvak- arbeider, oo Trientje Land	

- 1796 --
1802 --
1806 De Hr J.Bebing (verhuurder)
1811 Jan Geerts ,arbeider
1832 Drewes Wessels van Kampen, dagloner.
Hij verkreeg 18.6.1814 - 2 - na 12/182
van Johannis Bebing, schout te Stedum.
1836. Verkrijging door Pieter Jan Wetzema,
schoenmaker , oo Everdina Hermina Smith.
1844 Verkrijging door Plaatselijk Bestuur van
de Gemeente Adorp via ruiling i.v.m.
herbouw tot school.
- Huidige situatie:
perc 210 - opgang naar de NH kerk
211 - ter plekke van het in 1953 gestichte
nieuwe schoolgebouw, Valgeweg 10.
212 - Het "meesterhuis, ong.1952 herbouwd,
Valgeweg 8.

behuizing no 28 + heem

la 36;perceel A211
A 210/212
0.08.70

- 1796 --
1802 --
1806 Jan Siegers
1810 --
1832 Gerrit Roelfs Koops, dagdekker
oo Trientje Drewes van Delden.
Hij verkreeg van Abraham van der Kooi
oo Trientje Siemens Hoving in 1825.
Van der Kooi verkreeg in 1814 van
Jan Siegers, arbeider in een kalk-
fabriek.
1860 verkrijging door Hendrik Gerrits Koops,
dakdekker
1894 verkrijging door
Jacob Kuipers, Hoofd der School
oo Trijntje Kamminga
1918 Koenraad Hendrik Kieneker, dagloner,
oo Antje Plieger, verkrijgt.
1953 Verkrijging door
Roelof van der Kloet, landarbeider,
oo Pieterke Heikema
1959 Verkrijging door Hendrik Hummel, bouwvak-
arbeider, oo Trientje Land

behuizing no 29 + heem

la 81; perceel A213
0.04.00

1796 --
 1802 --
 1806 Geert Reinders --
 1810 Berend Klazen, arbeider
 1832 Lucas Teerling
 1870 Verkrijging door Kornelis Sierts, koopman
 1874 verkrijging door
 Anne Bouwkamp, zb, oo Seike Freerks van der Laan
 1891 verkrijging door Jacob Kuipers, Hoofd der School
 1910 verkrijging door Jacob Pieper, koopman
 oo Aaltje Engels
 1921 verkrijging door Lammert Hofman, dagloner
 oo Haziëna Kremer
 1937 verkrijging door Pieter Meindert Doornbos, loonwerker
 oo Douwina Bijsterveld
 1973 verkrijging door Jelte van Duinen van Schouwerzijl
 medew.acad.ziekenhuis

Behuizing no 30
 met heem
 zie 18;perceel A215

1796 --
 1802 --
 1806 --
 1810 --
 1832 Gaaye Drewes van Kampen ,dagloner
 1859 Sirp Jan Elema, rustend dagloner verkrijgt
 1871 verkrijging door Klaas Hamminga, dagloner
 oo Geertje Elema
 1872 Eisse Jacobs Modderman
 oo Hilje Jacobs Berghuis, verkrijgt
 1884 verkrijging door Harko Hoeksema, dagloner
 oo Derkje Modderman
 1919 Johan Jans Dik z.b.
 1925 verkrijging door Geert Bosklopper.werkman van
 Waterhuizen; van de erven Johan Jans Dik
 1950 Rilko de Noord, gortpeller oo Aafke de Graaf
 1974 Hendrik Supheert, leraar oo Alida Martha Kuiper
 1982 M.J.van der Pol, hoofdleidster

1a 74;perceel A206
 0.04.60

WETSINGE 23Huidig adres:
Karspelweg 1

1796
1802
1806 Tjeerd Tewes --

1810 Tjeerd Tewes, winkelier
1832 Tjeerd Tewes Wildeboer, winkelier

1839 Klaas Hindriks van Dijk, winkelier
oo Grietje Luitjens Wieringa
1876 Fokke Kruizenga, zb
oo Grietje Luidens
1891 Harm Jacobs Nienhuis
oo Mientje Willems Huizinga
1893 Klaas van Dijken, zb
oo Grietje van Velzen
1910 Gerard van Dijken, dagloner
oo Janna Postema
1950 Anne Slopsema, lb oo Grietje van Dijken.

1985 Johannes de Vries, arbeider
oo Jantina Feringa

huis en erve no 11
2 grazen tZv kerk1a 59;perceel A263
A198* zie onder no13
A258/259WETSINGE 24

oude pastorie

Huidig adres:
Karspelweg 2

1796 W.E.Smith (predikant)
1802
1806 Pastorij van Wetsinge met Tuin en Appelhof
1810
1832 Pastorie

1884 Johan Jans Dik, ijzersmid
oo Jantje Berghuis
1909 Bron Dik smid
oo
1919 Lucas Koers, smid
oo Klazina Muis

Nu Jan Koers, smid

29 grazen

39 grazen in onderscheiden
stukken1a 158;perceel A196
A192 194/197 201/202
220/221 247/248 256
284/288
18.37.60NH Gemeente verkoopt A196/195
ivm nieuwbouw Molenstreek

WETSINGE 25

Armenhuis Diaconie

Gesloopt ter plekke van
Karspelweg 7

1796 ---

1802 ---

1806 Aan de Diaconij van Wetsinge toebehorend
1810 ---

1832 Diaconie N.H.Gemeente

1937 Verkoop door Ds Joh.W.Hoekstra, predikant en Anne
Kruizinga, zonder beroep, voorzitter van de Kerkeraad
aan Hendrik Miedema en Derk Klein, timmerlieden te
Sauwerd.

1949 Verkrijging door Albert Bijsterveld, opperman

1952 Hidde Holthof, schoenmaker
oo Aaltje Hummel

1956 Rierendert Rozema

1969 Meindert Eeltje en Johannes Kooistra
lbs te Wetsinge; later bewoning door Jennie en
Jellie Kooistra

-- Mr Frasquita Maria Pattist, advocaat en procureur.

Het nog in 1832 onbebouwd perceel 256 werd in 1972
van de NH Gemeente verkregen door Johannes Folkerts oo
Annette Bouwman; aldaar het weekendhuis Karspelweg 9.

Huis en Erve no 14

1a 158;perceel A257
0.03.00
Drie onbewoonbaar ver-
verklaarde huizenWETSINGE 26

kosterij/school

"Gesloopt" in 1973

1796 ---

1802 ---

1806 Kosterij van Wetsing met zijn Tuin en Erf
gebruikt door N.C.Bolt schoolmeester

1810 Mr Nic. Bolt, schoolmeester

1832 Kosterij en school

1848 verkrijging door Pieter Jans Wetzema, schoenmaker
oo Hermina Everdina Smith

1846 Anne Pieter Kamping verkrijgt

1857 Wessel Jan Visser, schoenmaker oo Aaltje Eilkes Haan

1893 Anne van der Molen zb oo Jantje Sikkens

1896 Martinus Visser, schoenmaker

1922 Albert Bloem oo Roelfke Bouwkamp
Zij woonde aldaar tot 1963Behuizing no 12
met 5 grazen land1a 166;perceel A261
A260/262 218/219
2.89.50

1796 ---
1802 ---

1806 Pieter Aalfs
1810 Pieter Aalfs, arbeider

1832 Pieter Adolph van Dijken

1834 Nicolaas Hendericus Pott, schoenmaker
oo Anje Alderts Datema

1869 Trientje Klaassen Zijlema
weduwe van Kornelis Alberts Bouwman, 1b Bellingeweer

1879 Johannes Hendriks Smit, winkelier oo Hilje Veldman

Splitting van perceel 254/255 in:

A. Perceel 378; huidig adres: Karspelweg 13.

1883 Verkrijging door Pieter Kremer, landgebruiker,
oo Maria Kraaima

1923 Verkrijging door Jan Koster, koopman
oo Trientje Bartelds

1924 Verkrijging door Lammert Alserda, arbeider
oo Geeske van der Velde

1964 Verkrijging door Klaas Jan Bijsterveld, veehouder
oo Cornelia Kruizinga
daarvoor Menno Bijsterveld 1953.

B. Perceel 379; huidig adres: Karspelweg 11.

1915 Verkrijging door Jacobus Veldkamp
oo Jantje Bijsterveld

1969 Verkrijging door Herman Teeninga, timmerman
oo Elisabeth Schram

1971 Verkrijging door Roelf Jan Hazekamp, arbeider
oo Hiltje Medema

1979 Verkrijging door Reinder van der Veen, bedrijfsverzorger
oo Marjanna Catharina Schaap

1987 Verkrijging door Theda Christina Zijlstra, ambtenaar
oo Robert Hein Vergonet, restaurateur

Huis en erve no 15

1a 40; perceel A254/255
0.11.20

1796 --

1802 --

1806 Cornelis P.Huisman

1810 Cornelis Huisman, timmerman

1832 Pieter Kornelis Huisman, timmerman

1835 Willem Jan Wierda, negotiant te Winsum

1859 Hendrik Willem Wierda, idem

1896 Menstje Wierda.

Daarna als verkrijger, soms tevens bewoner/verhuurder

1919, Derk Kraima, dagloner

1936 Lammert Alserda, zonder beroep; van Feerwerd

1947 Jan Alserda

1953 Fokko Noordhuis, koopman; van Sauwerd

1953 Klaas Wiersum oo A.Siegers

1957 Wolter Herder, oo Johanna Oost; van Leermens
huurder Hendrik Herder, chauffeur

1966 Mente Heikema oo Jantina Smit

1967 Trinus Knoop, wetensch.medewerker
Margaretha Johanna Maria Hustinx

1987 Annette Feina Oosterhof, adm.medewerker

Behuizing no 16 met Heem

la 67;perceel A252/253
0.09.60Fam. Wierda verhuurde.
In 1890 sloping en ver-
vanging door twee-
huizig pand. Zie gevel-
steen.Verbouwing tot een
een-huizig pand.

1796 --
1802 --

1806 Jan Emmes Bosch (oo Geertje Cornelis)

-- Behuizing no 17
met Heem

1810 Themme Lammert (Smit), kleermaker
oo Jantje Meijer

1832 Derk Reenders Waterhuis, winkelier
oo Aaltje Douwes Loopstra

-- La 152 Perceel 251

1844 Aaltje Theophiel van Wier, dienstmeid, verkrijgt

1850 Verkrijging door Harm Harms Scharft, kuiper en
wagenmaker, oo Elizabeth Boors

1884 Douwe Pieters Drijfhout, kuiper
oo Antje Poppema

1924 Heere Poppema , lb van Aduard

1927 Verkrijging door
Siemen Huizinga, rijwielerhersteller,

en
Henri Huizinga, dienstknecht

1931 Lammert Huizinga, arbeider, verkrijgt
oo Elske Elzinga

1961 verkrijging door Harmina de Vries
oo Johannes de Graaf, rijwielmonteur

1796 --

1802 --

1806 Ewold Jacobs,

Behuizing no 18
met heem plus 11 gr
tZv dorp in 3 stukken

1810 Ewold Jacobs. kastelein

1a 59;perceel A249

A250

A180/181 zie onder no 17

A165/167 no 4

A203/204 no 13

8.88.30 ha

1832 Tjaard Rengeniens Hoeksema, landgebruiker, oo Jantje
Ewolds Woltman; zij hertrouwt Klaas Jans de Jonge van no 5
Tjaard verkreeg 14.2.1822-2-na12/973 het Oude Regthuis
van Ewold Jacobs Woldman.

1884.10.12-3-388/88 verkrijgt Aldert Alderts oo Amke Bos van:

- Jantje Ewolds oo Klaas Jans de Jonge;
- Hero Jurjens de Boer, 1b te Bellingeweer, wedn. van
a. Aafke Hoeksema
kk Tjaard, 1b te Wetsinge,
Geertruid oo Siemen Wieringa, 1b te Bellingeweer,
Jurjen.
b. Mettje Timmer; kk Hilje, Tijtje.
- Geertruid Hoeksema, wed van Jacob Pieters de Vries,
kk Pieterrella oo Gerlof Jans van Zijl, kastelein Sauwerd
Tjaard, 1b, 1b Obergum,
Jantje + ; Klaas P. Meima, broodbezorger te Obergum,
vader-voogd van Klaas, Pieter, Anje en Pieterke.

1903 20.12 - 3 - 518/83 verkrijgt

Albert Bloem oo Roelfke Bouwkamp van

Jan Alderts en Johanna Alderts oo Kars de Vries, dagl.
te Wetsinge

1922 23.12 - 5 - 676/25 verkrijgt

Arend Grimmius, landgebruiker te Wetsinge
oo Jantje Bolhuis

1928 verkrijgt Emko Hazenberg, melkrijder te Wetsinge

1947 verkrijgt Jacob Kruizinga, melkrijder te Wetsinge,
oo Elizabeth Kuizinga1976 verkrijging door G.L.Winkel, zb te Amstelveen
oo W.M.Bosman1979 verkrijgt Drs Jacobus J.T. ter Steeg, wetensch.medewerker,
oo G.J.M.de Vries.

1796 --	--
1802 ---	--
1806 Andries Geerts Zijl	-- Behuizing no 19 met Heem
1810 Jacob Raangs, rentenier	--
1832 Jacob Raangs van der Molen oo Geeske Gaayes van Maren	-- 1a 118;perceel A199 A200 0.11.70
1831 Derk Reenders Waterhuis oo Aaltje Douwes Loopstra	
1840 Hendrik Alberts Braker , 1b van Adorp oo Renske Wiltes van der Tuuk Jans Korneliske Zuidveld	
1848 Joh.Hendriks Smit, ijzersmid oo Hiltje <u>Veldman</u>	
1856 Augustinus Foeks, ijzersmid oo Grietje Lantinga	
1876 Johan Jans Dik, zb oo Jantje J.Berghuis	
1919 Albert Holthof, schoenmaker oo Aaltje Hummel	
1922 Fokke Noordhuis, koopman te Sauwerd. Deze verkochte hetzelfde jaar door aan Johannes Bierling, koopman; hij was de laatste bewoner. Sloping op A199 kort na de oorlog.	

1806 Een Kerk, geschikt voor den openbaren Eeredienst
der Hervormden, waaraan gehecht is een Toren,

get. No 32

1832

la zie no 24
perceel A194
00.50.00 ha

1840 Afbraak.

Ter plaatse vindt men de graven van

Pieter Kornelis Lugtenborg + 1883
Anna Klaassen Nienhuis + 1874
Klaas Lugtenborg + 1881

van no 12

Rengenieer Willems Hoeksema + 1874
Reintje Hoeksema + 1890

van no 11

Pieterke Lugtenborg + 1889
Anna Hoeksema + 1890
Rengenieer Hoeksema + 1876
Pieter Hoeksema + 1903

van no 11

Gerhard Annes Kruizinga + 1874
Anne Kruizinga + 1879
Gerhard Kruizinga + 1882

van no 6

Geertruida van Huizen + 1879
Liefke Wiersum + 1903

van no 3

Grietje J.Groenveld + 1876
oo Klaas J.Mulder

van no 12

Roelf Klazens Sikkens + 1864
Grietje Jans Koning + 1874

van no 9

Lambertus Nienhuis
Aaltje Brommersma + 1871

Hoofdonderwijzer

In de index zijn de namen van verkrijgers, pachters, huurders van behuise percelen opgenomen; toegevoegde letters hebben betrekking op de eigen naam of het partonimicum. Naam* - opgenomen in de index op de genealogie Lugtenborg Hoeksema. Naam° - opgenomen in "Boeren en Bunders in het Kerspel Bellingeweer". Naam² - heeft betrekking op meer personen van dezelfde naam; cs - met medeverkrijgers.

ACHTERHOF	BOERSMA	hendrik 13	hendrik 17a
kornelis 18	anno 17 17a	jan 1 13	DRENT
AKKER van der	cornelis 17 17a	jantje 27	aaltje 1
minze 14b	hendrik 4	klaas j 27	DRIJFHOUT
ALDERTS	johannes 17	menno 27	douwe p 29
aldert 30	pieter ² 4 17	CALKAR van	DUINEN van
ALSERDA	BOLHUIS	geesje 15	jelte 21
jan 28	jantje 30	CLEVERINGA	DIJK
lammert 27 28	BOLT berent r 6	cornelia t 8	klaas 17a
ANKEMA	jacob r 6	COHEN	DIJK van
everdinus 10	nicolaas c 10 26	roosje j 13	klaas h 23
ARKEMA iacobs 6	rentje 6	CORNELIS	DIJKEN van
ARWERT kornelis 1	BOORS	geertje 29	geertruid d 6
BAKKER	elizabeth 29	pieter 15	gerard 23
frouwe cs 9 17a	BOS	CROEZE trientje 11	grietje 23
garbrand 8	amke 30	DANHOF tonnis 10	hendrik ² 15
jacobus g cs 9	geziena j 2	DAMME	klaas 23
martinus 9	grietje 2a 5	simon j c 7	pieter a 27
martinus p 9	jan e 18 29	DAMSTE	DIJKSTERHUIS
BARTELD'S	BOSKLOPPER	pieter 2a	geertruida 1
trientje 27	geert 22	roelina d 2a	DIJKSTRA
BEBING	BOSMAN	DATEMA	bintje 2a 5
johannes 8 19	jacobus 10	anje a 27	doeke 2a 5
BERG v d	kaatje 10	aldert o 18	hendrik w 2a 5
tijtje 15	w... m 30	hendericus w 11	EBBINGE anne e 11
BERGHUIS	BOUWKAMP	hendrik r 11	EDENS
albert 14	anne 21	roelf w 11	harmanna 17a
antje 14a	roelfke 18 26 30	trientje j 3	EGBERTS
hilje j 22	BOUWMAN	writzer 11	hillechien 11
jantje j 31	doewina 9	DEELMAN	EIZENGA van
johannes 14	herman g 4	sophia m 15	meindert 2b
BEUKEMA	BRAAM	DELLEN van	pieter 2b
kornelis j	harko p 17a	trientje d 20	EKENS
marinus w 1	BRAKER de	DIK	aafke 14a
BIERLING	hendrik a 31	bron 24	ELEMA
johannes 17a	BRANDS	jan 17a	geertje 22
BLOEM	abeltje 1 18	johan j 17a 22 24 31	sirp j 22
albert 18 26	BROEKEMA	DOBBE	ELZINGA
albert j 18	marieke 2	johannes a m 7	elske 29
simon 17a	BRUINS	DOESBURG	franciëna 11
willem 18	wierardus a° 12	a... 17a	ENGBERS
BLOKZIJL	BUFFINGA	DOOFSTOMMEN	grietje° 11
j... 6	margaretha k* 12 16	inst.voor 13	ENGELS
BOER	BULT	DOORNBOS	aaltje 21
elizabeth k 10	ida a 7 10	h... 8	FABER
jacob 17a	BLIJSTERVELD	pieter m 21	thomas p 13
jacob j 14 16	albert 25	trientje 17a	FEDDES
BOER de	antje 13	DORP van	jantje m 2b
Tjaard J 2a 5	date 13	jan° 12	
BOEREMA	douwina 14a	DREEWES	FEITSMA
hilje 17a	germt 14a	antje 13	j... 2
martha j 10 7			
BOERSEMA			
pieter 4			

FERINGA	rengenieer w*12	drewes w 19	janna 1
jantina 23	rengenieer w jr* 11	elizabeth 17a	johanna 4a
onno b° 11	tjaard r 11 30	enno j 17a	KRUIZINGA
trijntje 14	willem r° 11	gaaye d 22	cornelia 27
	HOFMAN	gerrit 1	gerhard a* 6
	derkje 14a	nanko 1	jacob 30
	elizabeth 10	KAMPING	grietje p 14-17
	lammert 21	anne p 26	peter c* 14-17
GEERTS	HOLTHOF	KAMPINGA	KUIZINGA
evertje 11	albert 31	wibbe p 2a	elizabeth 30
jan 9	hidde 25	KASPERS	KUIPER
GOLLNAU	HOMAN	tonnis 14	alida m 22
kurt g 17a	elbrechtje 7	KIENEKER	KUIPERS
GRAAF de	HOVING	koenraad h 20	jacob 20 21
aafke 22	anje s 5	KITS	willem 17a
johannes 29	jantje 6	martha 11	KUITERT
GRASHUIS	syden k 9	KLAASSEN	roelf s 13
anna 18	trientje s 20	geertje 15	LAAN van der
GRIMMIUS	HUINDER	KLASEN	derk j 1
arend 30	catharina 3	klaaske 15	ekke j 2a 3
GROENWOLD	HUISMAN	KLAZEN	geert j 1
grietje j 4 5	cornelis p 28	berend 21	geertruida r 8
GULDEN van der	pieter k 28	KLEIN	hendrik 3
wiltje j 14a	HUIZEN van	derk 25	hendrik e 3
HAAN	geertruida k 3	KLOET van der	jibbe d 1
eilke k 3	HUIZINGA	roelof 20	klaas 3
roelf j 27	bertha h h 17a	KOERS	roelf s 6
HAAN de	henri 29	jan 24	LAND
wietze 17	lammert 29	lucas 24	trientje 20
HALBERTSMA	louwert p 10	KNOOP	LANDMAN
jantje 6	mientje w 23	trinus 28	jan 17a
HAMMINGA	popke h 10	KONING	LANTINGA
klaas 22	siemen 29	grietje j 2b 7 9	bouke e* 14
HAVE ten	HULST	KOOI van der	egbert j 14-17
helenius 1	jacques 10 17a	abraham 20	grietje 31
HAVERKAMP	HUMMEL	KOOISTRA	hendrik e 16-17
pieter 15	aaltje 25 31	johannes 7 10 25	LEESTING
HAVINGA	hendrik 20	klaas 8 10 16	klaas a 2a
anje c 2	HUSTINX	meindert e 7 10 25	LEEUEWEN van
HAZEKAMP pieter 15	margaretha j m 28	menne 10 16	arnolda g j 7
HAZENBERG menko 30	IWEMA	KOOLMAN evert 4	LEMMENS
HEERSEMA	willempje 3	nanco 1	joseph f c 14b
antje 4	JAGER	KOOPS	LIEWES
HEIDE van der	elsien 14	gerrit r 20	hilbrandina 8
lutske 7	JANS	hendrik g 20	klaas 8
HEIKEMA	trijntje 7	KOOI	LOOPSTRA
hendrik 14a	JENSMA	geert 17a	aaltje d 29 31
mente 28	trijntje 8 10 16	KOSTER	LUBBERS bouwe 15
pieterke 20	JONGE de	jan 27	<u>LUDOLPHI ietje 15</u>
HERDER	jan k 5	KRAAIMA	LUGTENBORG
hendrik 28	klaas j 5 30	frouktje 1	geertruida p* 12
wolter 28	roelina r d 2a	maria 27	geeske p* 14 16
HERMES	JONKER	KRAIMA	klaas p* 12 knelske*12
petronella 1 12	wietske 4	derk 28	pieter p*° 12
HESSEN van	JURJENS	KRAEIMA	pieter k* 12
hendrikje j 12	hidde 3	dirk 14a	pieterke p* 11
HINDRIKS	KAMMINGA	KREMER	reina p* 12
harmannus 17	trijntje 20	haziena 21	LUIDENS
HOEKSEMA	KAMP van der	pieter 27	grietje* 23
anje r* 12	hendrikje d 6	KRUIZENGA	MAREN van
elisabeth 14a 15	KAMPEN van	fokke*23	geeske g 2a5 7 9 13 17a 31
geeske r*° 12	drewes g 6		jan g° 8
harko 22			

MARUM van	OOST	REKER	SUPHEERT
pieterke 18	johanna 28	geziena 18	hendrik 22
roelfke 15	OOSTERHOF	REIJD van der r	SWAAK
MEDEMA	annechien s 3	wolter d h 2	martha 8
evert h 2	annette f 28	RIENDERS	TAMAELA
grietje e 2b	hilje j 16-17a	aaldrik 16 a	albert c j 14b
hendrik 25	jan 16	RITZEMA	TEENINGA
hendrik e 2	jantje 6	ebeltje 2a 5	herman 27
hiltje 27	OOSTERHUIS	wemeltje 17a	jan h 1 14a
MEINDERTSMA	albert 4	ROOSEN	johannes 1 14a
harmina c 14b	geert 6	geertruida° 12	TEERLING
MENSONIDES anna 14b	jantje 2	ROZEMA	dietje 18 21
<u>MEIJER jantje 29</u>	OTTEN	hendrik 14a 15	lucas j 18 21
MIEDEMA	hillechien j 6	riendert 25	TEL
hendrik 25	OUDMAN	RUITINGA	aaltje 17a
MODDERMAN	anje d 10	biefke f 4	TEISMAN
derkje 22	klaas d 4	SCHAAP	pieter k 10
eisse j 22	PAIZE	arend r 1	THEMMEN
MOET	ietje 14	marjanne c 27	johannes c 7
sebilla h 2a 5	PALMA	SCHARFT	TIL (van)
MOLEN van der	rients 6	harm h 29	gerrit j° 18
anne* 26	PATTIST	SCHRAM	TJAARDS
jacob raangs 13 31	frasquita m 25	elisabeth 27	geertruid* 12
trijntje g* 6	PEER van	SIEGERS	TRENNING catharina h 17
MOORLAG	adriana m 7	jan 20	TROMP fenje 7
alberdina a4	PESMAN	SIERTS	TUUK van der
albert j 4	aaltje 4	kornelis 16a 17a	Derk w° 13
harm j 3	PIEL	SIERTSEMA 21	renske w 31
jan k 3 4	harmina 2a 5	familie 6	trijntje° 13
reina a 4	PIEPER	SIKKENS	VAART van der
MOSTERD	jacob 21	aaltje k 1	gretha h 1
berendina 2	PIETERS	jan r 2a 5 7 9	VEEN van der
MULDER	cornelis 15	jantje* 26	reinder 27
antje 15	fenje° 18	roelf k 2b 7 9	roelfiena 6
aries* 12	PICCARDT	SIPKES	VEENSTRA
ebeltje 6	gebroeders 4	alberdina r 1	trijntje 10 16
klaas p* 12 16	PLIEGER	SIMENS	VELDE van der
MUIS	antje 20	hindertje 2	geeske 27
klazina 24	POL van der	SLOPSEMA	VELDKAMP
NANNINGA	m...j 22	anne 23	jacob 27
elske g 15	POORTINGA	jacob 2	VELDMAN
NIENHUIS	berend d 14a	SLUITER	hilje 27 31
anna k* 12	POPPEMA	christiaan 8	jantje 16a 17a
harm j 23	antje 29	SMIT	VELSEN van
NIEWOLD	heere 29	jan l 15	grietje 8
eite jan 7	POSTEMA	jantina 28	VELZEN van
jan 7	janna 23	johannes h 31 27	grietje 23
pieter 7	POTT	themme 1 29	VENEMA
NOORD de	nicolaas h 27	SMITH	grietje 14a
rilko 22	PRINS	everdina h 19 26	VENHUIZEN
NOORDHUIS	jurjen 6	w...e smith 24	trijntje 2
fokke 28 31	PIJNING	SPANNINGA	VERGONET
knelske h* 11	frouwina h j 14b	kaatje 13	robert h 27
OFFERINGA	REINDERS	STAAL	VINK
everardus 17a	geert 21	jacob 10	elizabeth 1
OOMKENS	REINEKING	STUIVENGA	VISSER
harmannus 17a	<u>pieter 15</u>	mello w 2	martinus 26
OOMKES	REITSEMA	STEEG ter	wessel j 26
jan J 16-17a	hendrik j 14	j...t 30	VOS
johannes j 17a		SUPHEERT	reintje h 13

VRIES de :
antje 3
antje 6
compregt i 13
harmina 29
g... j m 30
isaac n 13
jacob 6
johannes 23
klaas 6
martje 11
WAL van der
symen r 2

roelf s 2
WATERHUIS
derk r 29 31
WARTUM van
jan 15
WERF van der
okke j 2b
WERKEMA
eltje g 1
WERKMAN
klaas 2
WESTER
fokeltje f 8 13

WETERINGS
johannes g a 12
WETSEMA
hermina e 14a
jan 14a
jantje e 18
wilhelmina 17a
WETZEMA
pieter j 19 26
WIER van
aaltje th 29
klaas j 7
theofilis 7

WIERDA
hendrik w cs°28
WIERINGA
aaltje 13
grietje l 23
jacob k 5
witelina 17a
zwaantina b g 14a
WIERSUM
aaltje 18
allerdina 10
klaas 28^
~~liefke 3~~

BIJLAGEN

1. Schoolmeester-rapport 1829.

"Beantwoording van vragen, opgegeven door de Commissie van Onderwijs in de Provincie Groningen door de Schoolonderwijzer betrekkelijk de statistiek...."

a. door Nic.C.Bolt te Wetsinge

b. door A.H.Buttema te Sauwerd

2. Kaarten van

a. het dorp Sauwerd 1832

b. het dorp Sauwerd 1878

c. bebouwingen rondom Sauwerd 1832

d. het Kerspel Sauwerd

Vragen.

Antw.

1. Hoe is de naam van een woonplaats?

1. Wetsing.

2. Welke gebuch ten en buurtschap pen liggen in dezelde? hoe ver en in welke richting liggen deze gebuch ten of buurtschappen van de kerk? en wat weet gy, nevens den naam over oorsprong van ieder dezelver en van de plaats uwer woning zelve?

In ons dorp bestaan geen gebuch ten en de naam oorsprong van my onbekend.

3. Welke oork. of inscriptie van de kerk, en hoe groot zyn die streeken? Is er ook een opschrift op uwe kerkenklok? of zyn er ook opschriften op uwe kerkvloeren? en hoe oud zyn die?

Aan de kerk ziet men veel inscriptie van onderscheiden grootte. Zynde de kleinste soort iets grooter dan gewone baksteen, en de andere ter grootte van minn drie baksteen. Aan de torenklok is een opschrift, zynde van inhoud: Anno 1601. Tri. doe got tyert Pouels mi, to Embden.

4. Welke rivieren, stroomen, maren, kolken of diepen worden in uwe kerkelyke Gemeente gevonden? en welke is dezelver loop en uitwatering?

4. De uitwatering onzer kerkelyke Gemeente zyn, de grootte M, nemende hant begijn by de Koningsleegten, en zoo noordwaards aan in het Rijkmaer, uitwa terende door de Wetsingerdyk.

5. Welke meeren in den omtrek van het dorp uwer woning, het zy nog dannezig of droog gemelt?

5. Meeren worden er in den omtrek van het dorp niet gevonden.

6. Welke gasten, me den gachten, warven, esen, heuvels, hoogten of dyken in dien omvang? hoe hoog zyn dezelve en welke is dezelver uitgestrektheid?

6. In het dorp bestaan twee velden, op welker een het dorp staat, liggende de tweede ten noorden het dorp en slechts van elkander gescheiden door een trochteloot. De hoogte der beide velden zal weinig zjn.

fragen.

Antw:

7. Welke bosfchen zijn daar? 7. Bosfchen traft men hier niet aan.
8. Welke zijn er de voortbrengfelen, uit ieder der drie Natuurfyften? 8. De voortbrengfelen uit het Dierenryk zyn: Koeijen, fchape, zwynen en Paarden. uit het Plantenryk, Tarwe, Rogge, Gave, paardeboonen, Erwtten, Raapftaad, Havert, kool en aardappelen. uit het delfftoffryk: eenig Leem en een weinig klei tot fteen of pannen.
9. Welke is de grondgefteldheid in de uitgetrokkenheid van uw Kerspel? hooger en dieper? 9. De grondgefteldheid van ons dorp beftaat uit klei, zand, Meften en woonden meest uit klei en zandgrond, - en ten Oosten het dorp, de bovengrond uit klei, oer, of rooddoorn - en dieper de looge, noemde roelaarde, befchande naar myn oordeel uit leem en zanddeelen.
10. Welke Kunften, of meten fchikkingen worden daarin beoefend? 10. Kunften, en Wetenfchappen worden hier zeer gering beoefent.
11. Welke Fabryken, of handwerkten worden daarin gedreven? 11. Onder de Fabryken, Trafyken, en handwerkten telt men: een pel- en rogwever, eenige Winkeliers hen tappers, een fchoenmaker en een timmerman.
12. Welke is de luchtgefteldheid in uw stad, in uw dorp of in uw gebuften? 12. Door de nabylieid der zee en de laagte van vele gronden, is de lucht hier veelal vochtig en zeer veranderlyk.
13. Hoe vele Kerken, fcholen, plaetfgezel-fchappen, en zanggefelfchappen beftaan er? 13. In het dorp is een kerk en een fchool, geen Leef noch zanggefelfchap.
14. Welke middelen van beftaan hebben de inwoners van uw groot plaats? 14. De middelen van beftaan, der meeste inwoners, beftaat in boerderij.

Vragen

15. Hoe is hunne platte taal?

Antw.

15. De platte taal van de inwoners, dezes dorps is te vinden in de volgende zamenpraak, tusschen Jan, en Klaas.

Jan. Dag Klaas.

Klaas. Dag Jan

Jan. Gijje voor Broeder markt?

Klaas. Dat wou mel vrezen, ik heb de anders nijt veel zin an, maar in ken haast gijn vree holle met mien wief, en de jonges willen ook geeen mit, - t sel ja mel aangaan vroeten.

Jan. Als joen jonges te hoed blieste, vol, len, den, woumen we mit en kander anspannen, ik wouder ook nog mel ken, en mien wief zelder ook mel in, an hebben, de weg is zoo mooi, men kent t haast nijt laten men ken ook altiet nijt t hoed gitten.

Klaas. Dat is zoo, mac ik zelder mit onze volk over pratien en als t aangaan, sel den, zek t joe vroeg genog zegge.

Jan. Mac, dat is goed, wie laten, dat zoo.

Klaas. Dag Jan

Jan. Daj, Klaas, groetenij t hoed.

Klaas. Ook zoo.

16. Welke is hun algemeen karakter, en hunne levenswijze, welke zijn hunne leden en gewoonten?

16. Het algemeen karakter der inwoners van dit dorp, is tuinig, naarstig en nederig, en hunne levenswijze eenvoudijg.

De tyd van opstaan onder de landlieden, is des morgens te 3, 4 en 5 uur, naar de gelegenheid des tyds. - Het ontbijt des morgens te 8 uren. Het middag eten om 12 uur. - Het avond eten is des somers zeer onderscheiden, zoo als in den hoortyd en by

Spitw.

By het invogsten, doch de algemeene tyd is des avonds te zes uur, en in den winter des avonds om vyf uur. De tyd aan te bedgaan of den de boerstaand, is in de zomer des avonds te dag uur en in den winter al spoedig na het eten.

De vermakten, en uitspanningen der inwoners bestaan, in kermiffens, Harddravengen, paarde- en beektemarkten, en in den winter vermaken zy zich met schaatsryden.

De wyze van bezoeken is eenvoudig en verborzaakt weinig kosten; wanneer iemand een bezoek krygt van vrienden of goede bekenden, op een morgen of voor den middag; gemietten zy algemeen by de aankomst, een glasje Genever of Brandewijn, zoo als de vrienden het verkiezen. vervolgens wordt er koffy gedronken, een kleine wandeling gedaan, en dan volgt het middag eten, het welk algeveen bestaat in meelsojjen, aardappelen, spek en vleesch, en zoo het de gezondheid toelaat, ook nog wel eens eenige kleinigheden.

By een avondbezoek onder sijn vermogende, drinkt men slechts een kopje koffy; men rookt een pijp en daarmee is alles afgedaan.

By meergoeden drinkt men een kopje chocolade en koffy, ook wel eens glasje Brandewijn of Genever, en daarmee is het bezoek afgevoeren.

De dagelykse tafel is mede zeer

een

eenwijdig, bescaande meest in het
geen de dorpselingen zelfs verbouwen,
en de meeste spijzen zijn vermengd
met aardappelen.

De gebruiken bij het trouwen zijn met
vrijnig onslay en geschiedt in tegenvoor-
dighid van ouders of voogden en slechts
denige vrienden, alleen voor den Burge-
meester. Kerkelijke plegtigheden behagen
het knivelyt, hebben thans by ons geen
plaats.

By het begraven der dooden, zyn de kerk-
plegtigheden almede eenwijdig: het begraven
heeft plaats onder het knivelen van den
dorpshok des middags te twaalf uur
wordende het lyk gevolgt door de naaste
vrienden, en bloedverwanten als mede
in ons dorp door alle inwoneren naar
willekeur, na het begraven keert men
weder naar het stenshuys, waar de tafel
gereed staat, en algemeen viert anders
genoten wordt, als witbrood en lizettenbry,
en na de maaltijd bier.

17. Welke plaatselijke
byzonderheden zyn
u nog bekend, die
ander geene der-
vorige vragen kin-
nen beantwoord
worden?

Plaatselijke byzonderheden zyn van ons dorp wein-
ig op te merken, dan voorheen stond hier de
Burcht Onste, laetst bezeten, door den Melchior
Gestrongen naar Johannes Bibling - welke gevoem
de Burcht in den jaer 1401 heeft laten afbreken
de Landen en boschen en afbrek verkogt, en
daarna van hier vertrick naar Steudal, naar
Lijn Melchior in het jaer 1827 is overleden, en in
de grafkelder te Sinnerst is bygeset.

De kerk te Walsing, is een van grafkelder,
liggende voor deszelfs ingang een klein graf-
steen, waarop men leest h. A. 1595 den 14 den
Stap hept van Starckenborg den Godt gene-
Dij 24 - Boven de kelder, liggen twee buiteninge
vrouwe grote grafstenen; de kleine van Boideke
vander Wensche overleden h. 1640, den 25 Junij en
de tweede van Kopske Oversthauser overleden h. 1566, overst.

Geet
dus bestemd door
Nicolaus Eymus Bull
Schuldencommissar.

1. Hoe is de naam van uwe woonplaats?
  2. Welke gebouwen en buurtschappen liggen in dezelfde of hoe ver en in welke richting liggen deze gebouwen of buurtschappen van de kerk? en wat meet gy, noemens den naamtoetsing van ieder datselver en van de plaats uwer woning. Zelve?
  3. Is in oer dufste of dufsteen, van uwe kerk, en hoe groot zijn die steenen? Is er ook een opschrift op uwe torenklok of zijn er ook opschriften op uwe torenklokken? en zoo ja, hoe luiden die?
  4. Welke rivieren, stroomen, marren, sloten of diepe worden in uwe kerkelyke Gemeente gevonden? en welke is derzelve loop en uitwatering?
1. Sauwerd, de oorsprong van deszelve verbenaming is my onbekend.
  2. Arwerd een buurschap, een viende uur grond van de kerk ten Zuiden vosten Van Sauwerd, de naam Arwerd, meet ik niets meer van op te noemen.
  3. Geen duf- of dufsteen. Op onze torenklok jaan. De letters, Kaspar van der Henge Houelink tot dauert v. n. d. t. Oldersum v. d. a. rusta genant van der. Roelof Pauli en der Broerke Jans K. J. Gregorius g. m. m. 1609. Henge tot dauert v. n. d. t. Oldersum.
  4. In onze Gemeente is een Maar, het wordt genaamd Sauwerder Kerpel maar, zyn begin nemende ten vosten Van Sauwerd heeft zyn uitwatering in het veldsinger Sylmar door de veldsinger Lyl in het Riediep. Nog een uitwatering dat de grote M wordt genaamd, nemende zyn begin ten Zuid vosten Van Sauwerd, een half uur van het dorp, lopende naar het noorden

in

Vragen.

Antw.

in het Wetsinger Zylmaar, door de
Wetsinger zyl in het Reildiep.

5. Welke meeren,
in den omtrek
van het dorp
meer vroming,
het zy nog ahn-
mezij of droog ge-
maken?

5. By ons zyn geen Meeren.

6. Welke gaster,
vriende, frawen,
espen, heuwels,
brogten, of dyke,
in diens omvang?
hoe hoog zyn-
dezelver omtrek
in derzelver uit-
gestrektheid?

6. Lanward heeft de Reiddyk ten Westen
het dorp gelegen, een half uur van
het dorp, zyn begin nemende van
de Wetsinger Zyl via het Zuiden
een kwartier uur lengte.

7. Welke bofschen
zyn daar?

7. Wy hebben geen bofschen.

8. Welke zyn er
de voortbrongdelen
uit ieder der drie
natuurryken?

8. Uit het Dierenryk: Koezen, Paarden, Schape,
Zwammen.
Plantenryk: Tarwe, Rogge, Gerst, Raaplaad,
Erwten, Porseboonen, Haver, Kool en
Aardappelen.
Delfstoffen, Kiliaande.

9. Welke is dijn
grondgesteldheid
in de uitgestrekte
heid van nu
deripel? hooger
en dieper?

9. Ten Westen heeft het zware Kiliaande van
ouderw. kimpstei en ten oosten van Lanward
de meden genaamd bestaande
uit eenig kleigrond met zand
vermengd zynde ook eenige zavel-
achtige deelen, van ouden in eenig
Rodoorn.

10. Welke kunstje, of
wetenschappen warden
den Daakin beoefend?

10. Kunsten, of wetenschappen worden hier
meinig beoefend.

11. Welke fabryken,
draayken of hand-
weven worden daar
in gedreven?

11. drie winkels in Weidenierswaren. Ten Ker-
bergier. Ten Rademaker, Ten Kuisper, Ten
zwaardsmid. drie schoenmakers, waaronder twee
zyn, die het Leerlooijen tot hun eigen gebruik
waarnemen. —

12.

Vragen

Antw:

12. Welke is de lichte gesteldheid in uwe stad, in een dorps of in uw gebied?

12. Een onbestendige en konde lichte gesteldheid.

13. Hoe vele kerken, scholen, leesgez. zelschappen, en zang-geselschappen bestaan er?

13. Een kerk, een school en niets meer.

14. Welke middelen van bestaan hebben de inwoners van uwe woonplaats?

14. Heeft allen uit den boekenland.

15. Hoe is hunne plakk taal?

15. Samenpraak tusschen Jan en Geert. Goeden dag Geert. Dag Jan, hoe gaat, goed Geert? ook goed Jan hoe gaat die? ik ben nog gezond. Gaidstoe ook na Luidlaander markt ik denk ja, doe ook? ik denk ook van ja. ik heb een od peard, dat wil ik verkopen zooveel, wie wy komen op Luidlaken nog wel meer by enkander. ik groot ik doet de geotris an nu. vhouw doe ook Jan. Dag Geert dag Jan.

16. Welken is hun algemeen karakter in hunne levenswijze, welke zijn hunne zeden en gelooften?

16. In het algemeen oprecht, menschevend ondernemend en arbeidzaam en hun levenswijze is algemeen eenvoudig, de tyd van opstaan is in den Boerenstand 5 morgens om drie a vier en vyf uur, de tyd van eten wordt met het luiden der dorpsklok aangekondigt, in het zomer halfjaar 5 morgens om 8 uur 5 middags om 12 uur en 5 avond om 6 uur; doch in het winter halfjaar wordt het aangekondigt 5 middags om 12 uur. De tyd van te Bedgaan is algemeen

1700

voort na het avond eten. Men ver-
maken en uitspanningen zijn hand-
dravenen, spande en beette markten
en rekmissen des winters. Scheelkingen
de dagelyksche tafel is zeer eenvoudig
de meeste spysen worden met goit en
sandappelen vermengd. Gebruik der
vrouwen zijn zeer gering en geschie-
den in tegenwoordigheid van
ouders of waarden en geschied alleen
voor den Burgemeester in het Gemeen-
te huis en niet in de kerk. Pleegtij-
heden by begraven der Lyken zijn
mede eenvoudig, het geschied onder
het liden van den dorpsklok v. mid-
dags even na twaalf uur, wordende
het lyk gevolgd door de naaste
vrienden eenmaal rond de kerk ge-
dragen en dan byzaset, dan keert men
neder na het sterfhuus, naar de tafel
gerect praet, dan eet men witte brood
en Ruydenbry, en na het eten drinkt
men een glas bier en des na demiddags
een kopje koffy en zoo scheiden de
vrienden van elkander.

De myde van bezoeken zijn zeer een-
voudig, by een dag bezoek drinkt men
des voordemiddags een kopje koffy,
een glaasje brandewyn, des middags wor-
den meelspysen gegeten, sandappelen,
spek en vleesch en ook eenige bordjes
met

Kragten.

Antw.

met Rysse, des vadersmidtags een
kopje koffij gedronken, en by het afschij-
den van het bezoek een glaasje Man-
dewijn of genever, dan versucht men
elkander de gezondheid en zoofheid het
geselschap.

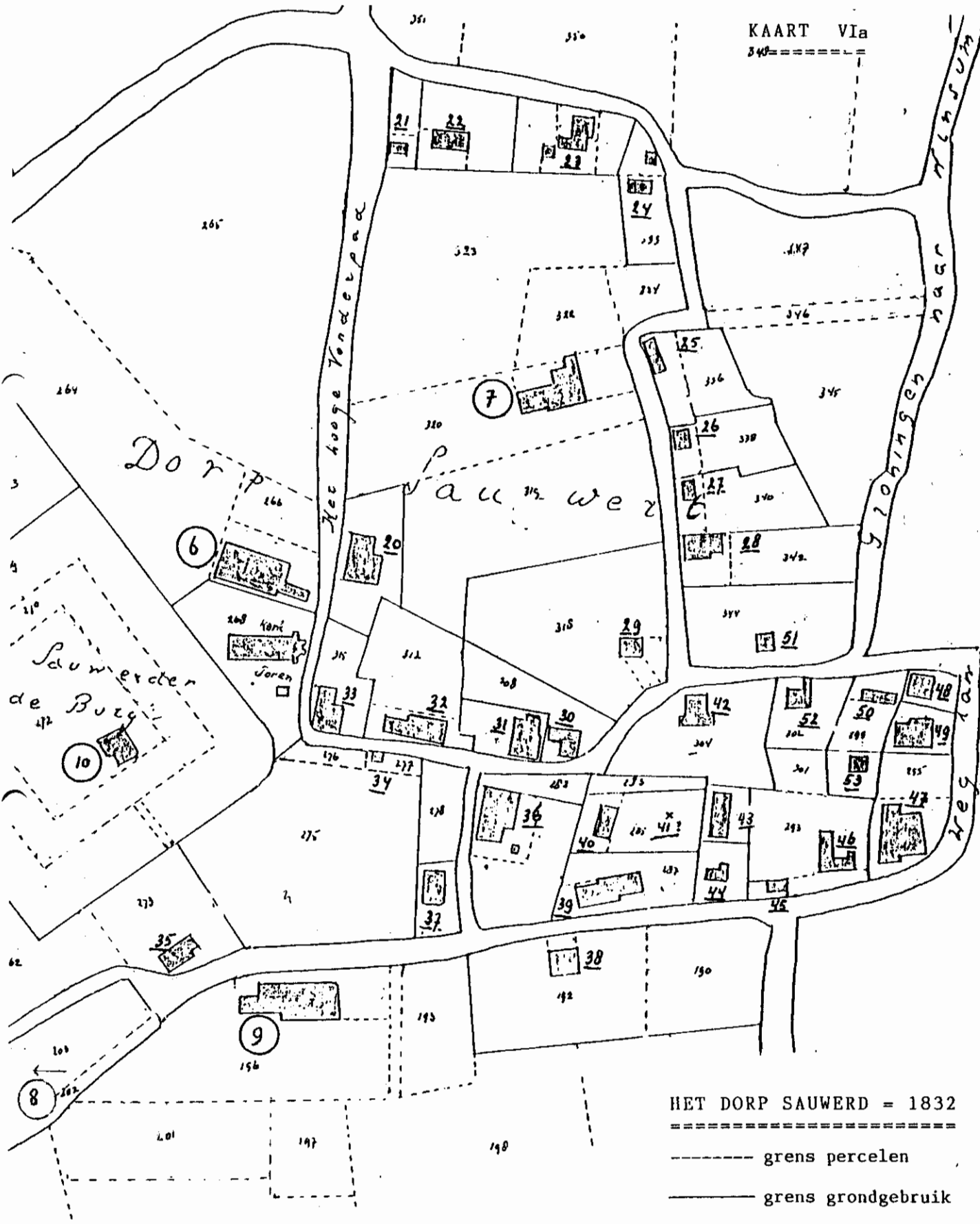
Inborstel en denkrage zijn gansch niet
groothet maar redrig en huuwe
denkrage, zeer eenbuidig.

17. Welke plaat:
jelyke byson.
de heden. Lym 11
mog. bakel. d. die
ohder geene der
vorige vragen.
kubelen blaant
woord wordend

17. In vroegere tyden stond te Lauwerd
het Slot der Heeren van Onstta,
vermaand om deszelfs sterkte, doch
dat in den jaer 1100 door de Groningers
verniet is, en in den jaer 1721 is
het tot aan den grond afgepletten,
het was met twee wyde grachten
omringt, nu is het voor eenige
jaren weder met een kleine wo-
ring voorzien.

(was geteekend)

Exene my A. H. Buttema
Schoolonderwyser te Lauwerd.

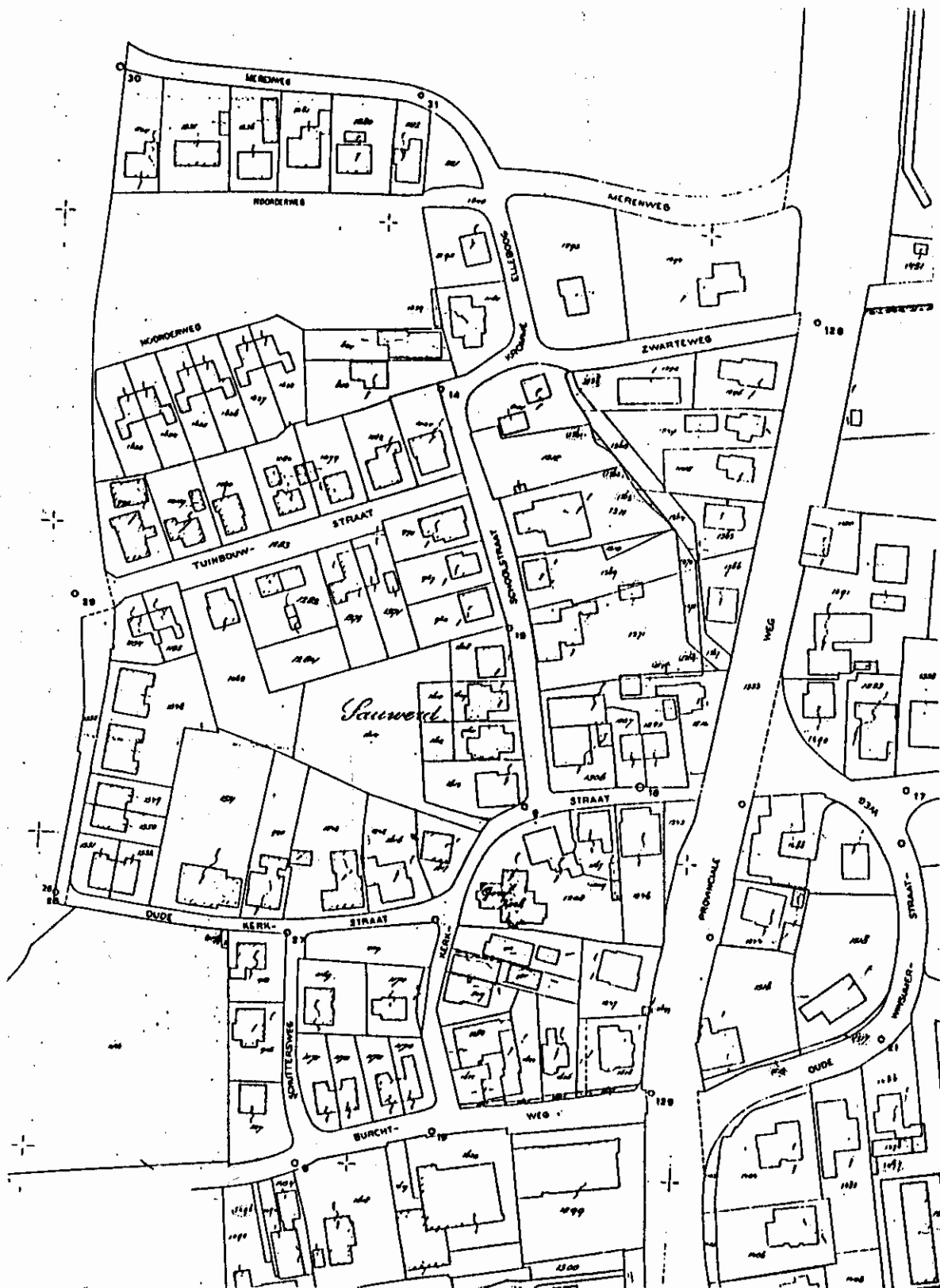
HET DORP SAUWERD - 1832

=====

----- grens percelen

———— grens grondgebruik

HET DORP SAUWERD = 1987

KAART VIb

TOELICHTING OP KAART VIa

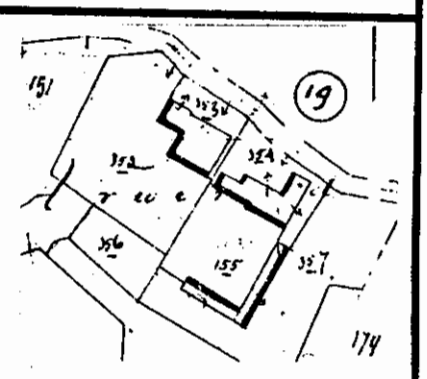
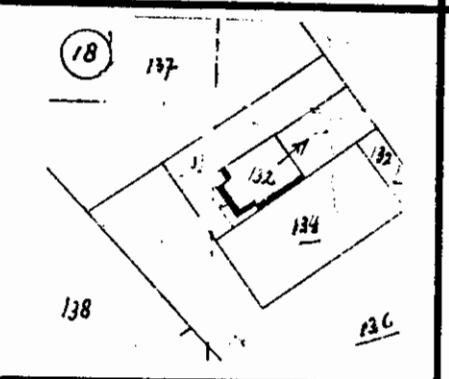
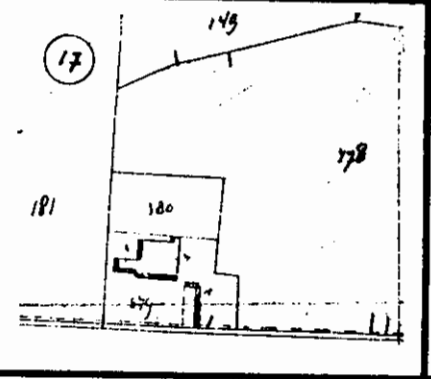
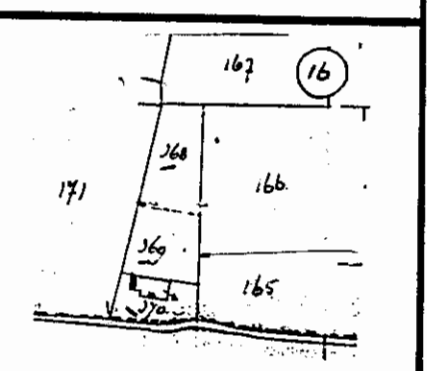
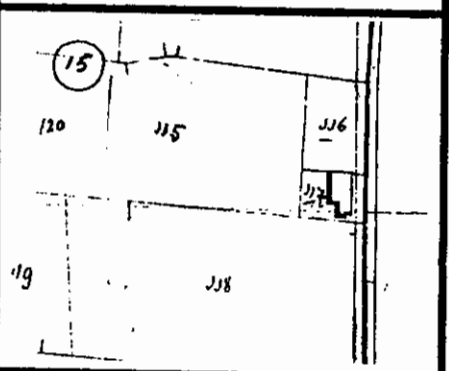
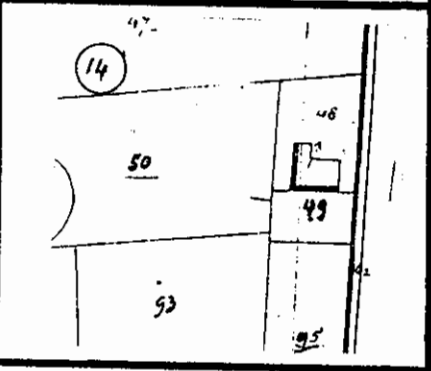
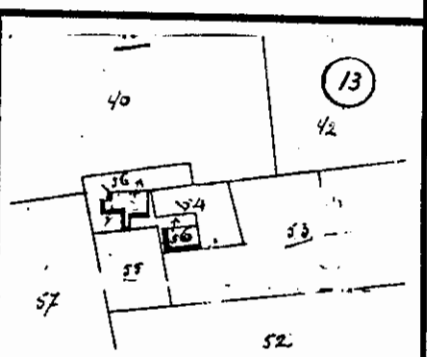
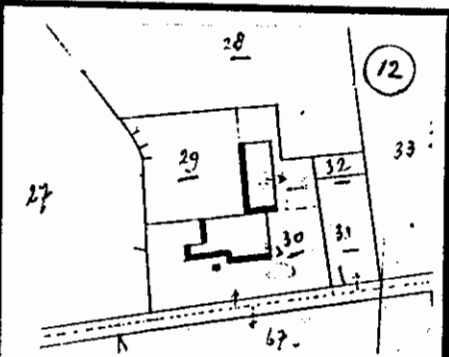
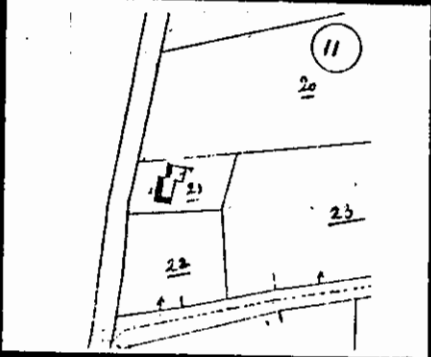
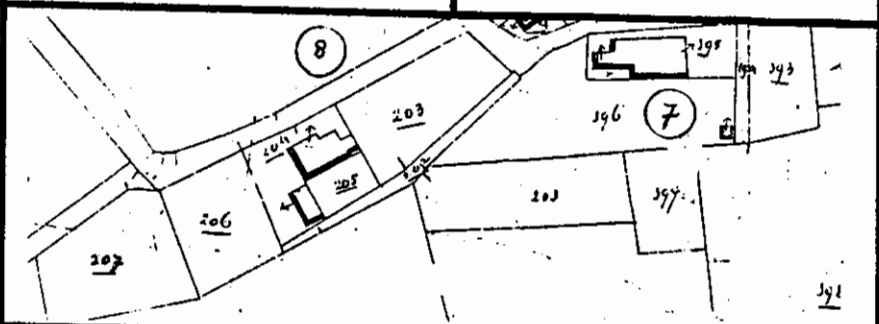
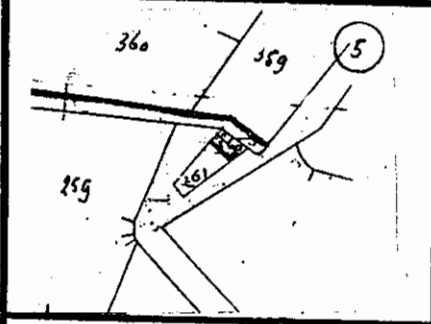
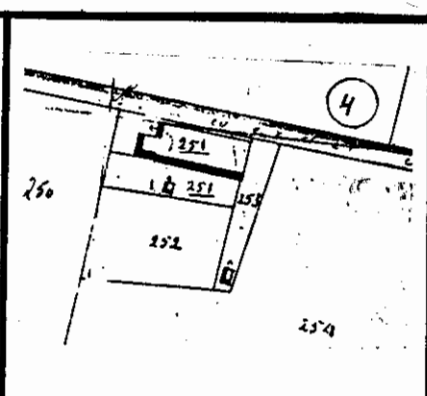
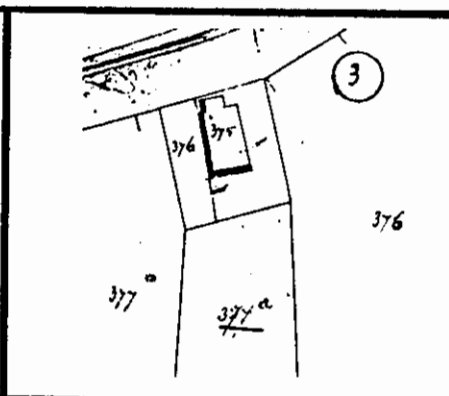
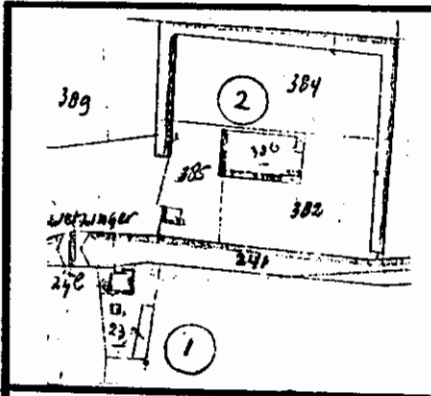
Omcirkelde nummers: zie kaart VI. gv - geen vermelding.

<u>1832 met kadastrummer bebouwd perceel .</u>		<u>1806/1810 met kohier-nummer van de panden.</u>	
20. Pieter Klaassen Zuidhof, winkelier	316	gv / Pieter Klaassen, schipper	11
21. Kornelis Willem Brands v/m lb	325	gv ; na 1810 gebouwd	--
22. Jan Hendriks Berghuis, schoenmaker	327	Harm Jans / gv	12
23. Jacob Friedus Apol, wever	329	gv / Evert Willems Wijgers, wever	13
24. Frederik Kluch, dagloner	332	Riekels Jans/Luitje Jans Spanninga, schoenmaker.	14
25. Pieter Alberts Houtin, dagloner	335	gv / P.H. van den Brul, heelmester	16
26. Harm Rijkens Holtman, kleermaker	337	Harm Rijkels/dezelfde	17
27. Reinder Cornelis Brands, dagloner	339	Reinder Kornelis/dezelfde	18
28. Jan Melles van der Wijk, schoenmaker	341	Sietze Lamberts Lewema/dezelfde, schoenmaker.	19
29. Roelf Klaassen Sikkens, lb	309	Jan Rienders Brands / gv	20
30. Kosterij Sauwerd	306	Kosterij, Abel Hendriks Buddema, schoolmeester/dezelfde	21
31. Klaas Roelfs Sikkens, lb	311	Lammert Cornelis Brands, winkelier	22
32. wed Hilbrand Freerks Brands	312	wed Cornelis Jans Brands/willem Cornelis Brands.	23
33. Jan Hindriks Kuiper, kuiper	314	gv / Hindrik Jans Kuiper	9
34. Geert Geerts Zijl, burgemeester	277	Gerke Martens / gv	24
35. Willem Klaassen Oudman lb	274	Jacob Pieters de Vries lb/Hindrik Jans; 8 laatste wordt tweemaal genoemd; als H.J. Toorn, arbeider en als Hendrik Jan, kleermaker.	8
36. Jan Jans Leuring, winkelier	281	Jan Jans Leuring/dezelfde	25
37. Gemeente Adorp	279	Rijkels Jans Holtman, karspeldienaar	26
38. Wed Derk Jan Groot	191	Derk Jan Groot, dagloner/dezelfde	27
39. Jan Berends Mulder lb	286	Jan Jans Arwert, arbeider/dezelfde	28
40. Frans Douwes Medema, commissionair	284	wed Jan Jannes de Waaij, arbeider/Jan Immes, arbeider	29
41. na 1810 gesloopt	---	wed. Jan Jannes de Waay/ gv	30
42. Jan Antonius Bos	305	Willem Cornelis Brand/Andries Geerts Zijl, arbeider en Eisse Jacobs Hein, schoenmaker.	31
43. Diaconie Sauwerd	289	Diaconij Huis voor gealimenteerden	32
44. Kornelis Sierts Danhof, schoenmaker	288	Geert G Zijl, burgemeester / gv	33
45. Wed Hendrik Derks Kamp	290	Hindrik Derks, barbier/dezelfde	34
46. Jacob Pieters Hoving, smid	292	Jacob Pieters/dezelfde	35
47. Gerhardus Berends Hamming, kastelein.	294	Willem Cornelis Brands/Egbert Fokkes herbergier.	36
48. Germt Metskes, dagloner	297	Germt Metsches / gv	38
49. Sivert Harms Arkema, stelmaker	296	Harm Jans Arkema, wagenmaker/dezelfde	39
50. Geert Jans Timmer, timmerman	298	Luitjen G Braker/Geert Jans Timmer	37
51. Waalke Jans Medema, timmerman	343	Eme Onnes van Dijk, arbeider/Jan Jibbes, arbeider	41
52. Reindert H. de Vries, arbeider	303	Berent Geerts Alting, arbeider/idem	40
53. Hindrik Hindriks de Maat, kleermaker.	300	Jan Jibbes, arbeider/Hindrik Hindriks Maatje, kleermaker.	42

Later op perceel:

316 de Christelijke Afscheiden Gemeente
296 de "oefening" van Kornelis Willems Brands

De achternamen onder 1806/1810 werden veelal gehaald uit de lijst van kiesgerechtigden 1812/1813

HET KERSPEL SAUWERD - 1832

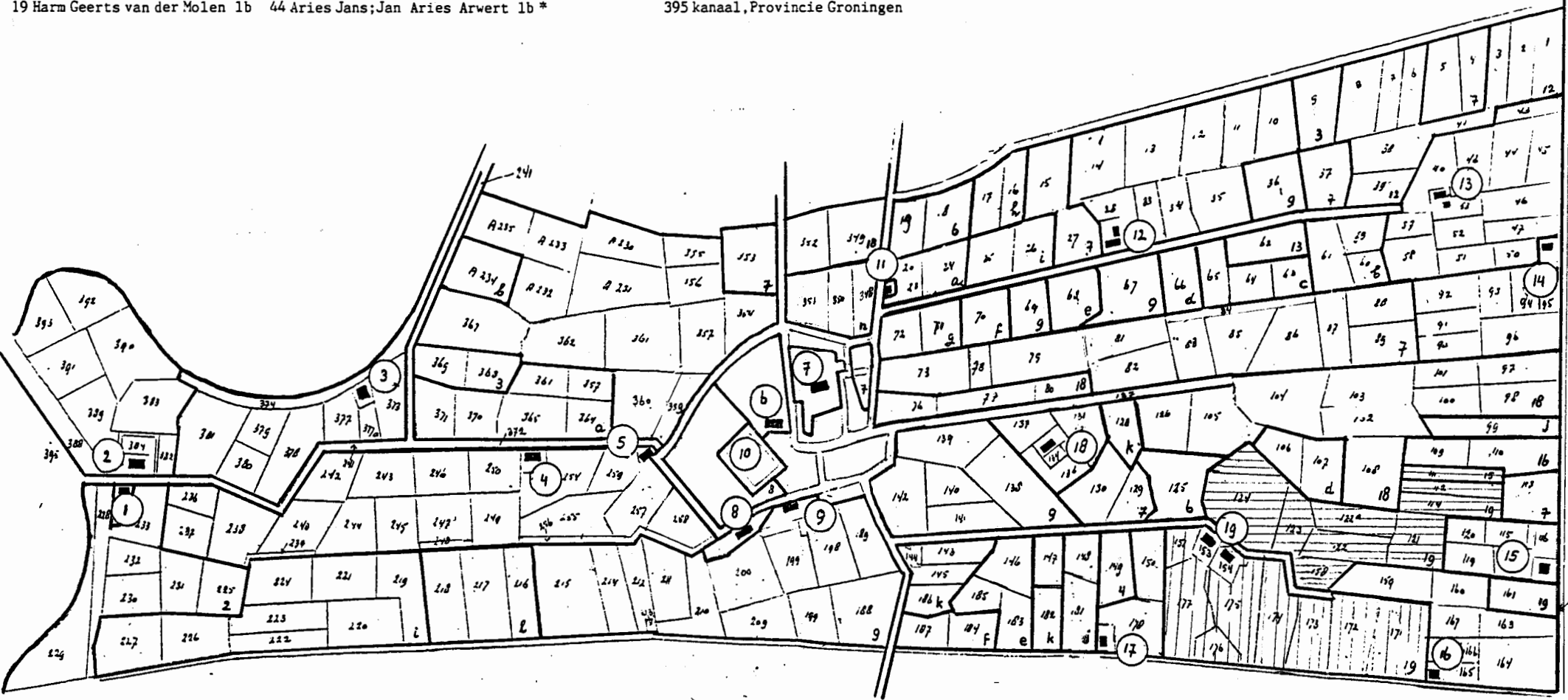
De ondergrond is ontleend aan het kadastrale minuut plan 1828 sectie B, gemeente Adorp; de percelen A230 tot A235 liggen in sectie A van dezelfde gemeente naam° - zie index genealogie Lugtenborg-Hoeksema naam* - zie schotregister 1797 Wetsinger Zijlvest.

- grens van de percelen
- grenzen van landgebruik.
- het "hoofdland" met omcirkeld nummer
- het "Bij-land" met nummer rechts-onder
- het "los-land" met letter rechts-onder

- 1832
- 1 Zijlvest; waarmans woning
  - 2 Pieter Pieters Medema 1b
  - 3 Wijbrand Willems Hoeksema 1b
  - 4 Ewold Heeres Heersema
  - 5 Jacob Willem Schuringa, dagl.
  - 6 erven Albert Hendriks Braker
  - 7 Kornelis Willem Brands 1b°
  - 8 Willem Klaassen Oudman 1b
  - 9 Klaas Willems Nienhuis 1b°
  - 10 Alle Michiels van der Veen 1b
  - 11 Jacob Kamp, dagloner
  - 12 Willem Eisses Bus 1b
  - 13 Jacob Everts Medema 1b
  - 14 Jan Jans van der Werf 1b
  - 15 Jan Willems Jonker 1b
  - 16 Evert Klaassen Hofman 1b
  - 17 Pieter Jacobs Veldkamp 1b
  - 18 wed. Gerlof van Zijl 1b
  - 19 Harm Geerts van der Molen 1b

- 1806/1810; huisnummer:
- 1 Jan Claassen waerman
  - 2 Engbert Jacobs Strating 1b
  - 3 Jacob Heerma*; Alle M van der Veen
  - 5 Pieter Wiltes
  - 4 Simen Pieters; Jan Jannes de Waay arb*
  - 10 Aries Kornelis Wiersum 1b*
  - 15 Jan Cornelis Brands 1b*
  - 6 erven Jacob Pieters de Vries 1b*
  - 7 Geert Heines Prins 1b
  - 54 Johannes Bebing
  - 51 Eme Onnes, arbeider
  - 50 Kornelis Pieters Koster 1b
  - 49 Aries Klazen; wed. Aries Klazen 1b*
  - 47 Drewes Wessels van Delden 1b*
  - 46 Jacob Jan Bierling 1b
  - niet vermeld
  - 43 Pieter Jacobs Veldkamp 1b
  - 45 Hendrik J. Bierling 1b
  - 44 Aries Jans; Jan Aries Arwert 1b*

- 1832
- a. Jan Jans Loring, winkelier, dorp
  - b. wed. Jacob Raangs, Wetsinge
  - c. Jacob Apol, wever, dorp
  - d. Pastorie Wetsinge
  - e. Klaas Roelfs Sikkens, dorp
  - f. Kosterij Sauwerd
  - g. Jacob Pieters van Hoveing, smid, dorp
  - h. Klaas Bruins, Groningen
  - i. Jacob Geerts Zijl,
  - j. Gerhardus Berends Hamming, kastelein, dorp
  - k. Jan Berends Mulder, zb, dorp
  - l. Jacob Reinders van Bruggen 1b te Adorp
  - m. Geert Geert Zijl, burgemeester
  - n. Roelf Klaassens Sikkens, 1b, Wetsinge
- perceel 162 Oude AE, Wetsinger Zijlvest
 241 Wetsinger Maar, W. Zijlvest
 372 Sauwerder Maar, dorp Adorp
 395 kanaal, Provincie Groningen

ENIGE LOSSE AANTEKENINGEN BIJ KAART VII

- no 2. 1836 Meint Jacobs Wildeveld; 1845 Gerrit Meints Wildeveld; 1847 minderj. Aldert Jans Bosch, voogd Aldert Mennes Smit; 1867 Geert Jurjen de Waaij. Daarna als volle eigenaren Derk Willems resp. Trijntje van der Tuuk van Bellingeweer; Kon. Instituut voor Doofstommen. Nu J. Horinga.
- no 3. 1850 wed. Albertje Abels Torringa Vijffhuizen; J.R. Sikkens als voogd over Roelf Pauwels Datema; H. Dijksterhuis, vruchtgebruiker G.W. Bazuin; 1908 Pauwel Datema en Enne Willems Dijksterhuis; 1919 Hero Roege; sloping.
- no 4. 1858 Jan Boer 1b; 1886 Freerk Veldman, 1b; 18.. Geert J. Braker; 18.. vol eigendom Kon. inst. voor Doofstommen; 1967 fam. Reinders.
- no 5. Na Schuringa Geert Freerks Vroon, schipper; Nicolaas Hendriks Pott, schipper; Evert Jan Wildeboer, knecht; Albert Oosterhuis, 1b; Harm Schuitema, brandstoffenhandelaar; Hendrik Nieboer; Gerben de Jonge; Arend Remmert Schaap.
- no 6. 1842 Roelf Aries Wiersum; 1879 sloping en herbouw; Jacob Geerts van der Molen oo Berendina Roelfs Sikkens; Barthold Jan Kuipers oo Jantje Rijpma
- Oppervlakten in 1832: no 2 - 24.66.40 ha; no 3 - 22.67.30; no 4 24.65.30; no 6 - 36.16.90; land veelal ook in kerspel Adorp gelegen.
- no 7 Kornelis Willems Brands oo Hilje Jans Vonck resp. Ietje Siemens Oosterhof. Opp land in 1832 30.16.90 ha, waarvan onder Adorp en Wetsinge resp. 6.55.60 en 1.80.60.
In de vijftiger jaren veel landverkoop; oa. onder Wetsinge; perceel B4 en 5 in 1853 naar Roelf Jans Sikkens op Wetsinge no 9.
18.3.1869 - 8 - 252/154 scheiding nalatenschap K.W. Brands tussen Willem Kornelis oo Roelfke Harms van der Molen; Jan Gerlofs van Zijl, wedn. van Jantje; Antje oo Joh. Hoeksema, timmerman te Groningen; Trientje oo Evert Jacobs Medema, houtkoper te Sauwerd, beiden overleden, hun kinderen. Verkoop van de boerderij aan Aries Wiersum van no 6; later naar de gemeente Adorp.
- no 8. 1832 Willem Klaassen Oudman oo Trientje G. Oosterhof; "Onstaheerd"; opp. 24.09.30. Daarna Writzer Sjabbes Datema oo Trientje Harms Steenhuis; Roelf Datema oo Anna Klaassen Lugtenborg (van Wetsinge no 12); Wridzer Datema oo Talje Wiersema; Roelf Datema oo Pieterdina Pieterella Bos; Menko Willem Datema oo Margreetha Gaela Kootwijk.
- no 9. Klaas Willems Nienhuis oo Aafjen Fockes Mensema; oppervlakte land onder Sauwerd 25.40.30 en onder Adorp 9.40.50 ha.
11.1.1843 - 7 - 23/32 scheiding van de nalatenschap van Aafjen Fokkes, eerder gehuwd met weduwe Geert Heines de Vries, 1b op no 9 tussen Klaas Willem Nienhuis; Grietje Geerts oo Ceje P. Kruizinga, bakker te den Horn; Martje Geerts oo Derk Pieters Hoeksema, roggemolenaar te Ulrum; Heine Geerts 1b te Sauwerd; Pieter Gerrits Oosterhuis, wedn. van Geessien Geerts; Anna Klaassen Nienhuis oo Pieter Kornelis Lugtenborg 1b op Wetsinge no 12; Lamme Betties Alma, 1b te Bellingeweer, oo Dina Geerts; laatstgenoemde verkregen de boerderij.
Daarna genoteerd 1861 Klaas Lammerts Alma; 1899 Jacob Siewerts Arkema, 1b. Laatst bekende Feitze Datema, 1b/veehouder.
- no 17. 1848 Berend Gerrits Oosterhuis; 1863 Roelf Geert van Duinen; daarna in handen van verschillende vol-eigenaren, die in verhuur gaven?
- no 18 Wed Gerlof van Zijl; 1838 Heino Geerts de Vries; 1843 Jacob Gerlofs van Zijl, zb te Ezinge; 1847 Hindrik Gerlof van Zijl oo Franktje Harms van der Molen; 1852 Jan Hendriks van Zijl; 1850 herbouw; 1917 Jan Terpstra, 1b van Lucaswolde.
- no 19. 1832 Harm Geerts van der Molen oo Wilhelmina Kornelis Datema, Arwert; twee verkopen:
a. Aan Willem Kornelis Brands. 10.9.1852 - 6 96/28 verkrijgt hij behuizing B154; voorts onder Sauwerd het verticaal-gearceerde land; voorts onder Adorp C32 33 36 38; totaal 35.29.70 ha. Later verkregen o.a. Pieter Meindertsma, Riendert Haan.
b. Aan Kornelis Harms Wijringa van der Molen oo Bouwke Annes Kruizinga; 21.6.1856 verkrijgt hij behuizing B153; voorts onder Sauwerd het horizontaal-gearceerde land; onder Adorp C18/22 27/29 55 58; totaal 28.70.80 ha. De volgende verkrijger is Gerrit Gaayes van Maren van Bellingeweer oo Geeske Annes Kruizinga; een nieuwe plaats werd geslicht op B177. Zijn achterkleinzoon Jan Sikke Alberts voert daar nu het bedrijf.
- no 12. opp 1832 26.12.30 ha. 1860 Eijssse Willems Bus; 1870 sloping?
- no 13. opp. 1832 14.57.40 ha. 1847 Pauwel Alberts Datema, landgebruiker, oo Fokeltje Roelfs Sikkens; 1858 Jan Roelfs Sikkens als voogd over Roelf Pauls Datema; later gesloopt bij spoorweg-aanleg?
- no 14. De plaats waarvanuit Reinder Jans Brands zich via ruiling vestigde aan het Wetsinger Maar onder Bellingeweer. 1832 opp. 7.34.80 ha; 1870 Johannes Jans van der Werf.
- no 15. 1832 opp 3.71.40. Bedrijfsbeëindiging ong. 1853